

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi
četrtek po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je
1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v,
za Avstrijo in druge tuje države 2 K
60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Ured-
ništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Seme-
griška ulica št. 2, naročnina, reklamacije in
inšertni posli Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Koprska ulica št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih
cenah: Enostopna petstvrta (šestina, „Domo-
ljubove“ širine, 34 mm) stane na enkrat 30 v
če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat
24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten
popust. — Reklamne novice navadna
garmondvrsta 60 v. — — — — —
Četvrti promet poštno-branilnega
urada št. 624792.

Stev. 21.

V Ljubljani, dné 3. novembra 1904

Leto XVII.

Slovenskemu ljudstvu na Kranjskem!

Več kot dve leti že vodimo srdit boj v
deželnem zboru. Naš jasen namen je: razbiti
gospodstvo graščinsko-liberalne mogočnosti
v deželi in omogočiti, da bode v dežel-
nem zboru slovensko ljudstvo
gospodar svoje usode.

V nebo kričeča krivica je, da danes v
deželnem zboru poslanci 6000 volivcev go-
spodarijo kot „večina“ poslancem 36.000,
večinoma kmečkih volivcev.

To krivično razmerje se ne da izpre-
meniti drugače, nego po pravični
zpremembni volivnega reda v
deželni zbor.

V dosego tega namena smo katoliško-
narodni poslanci pričeli leta 1902. z obstru-
kcijo. Hoteli smo prisiliti nasprotnike
ljudstva, da privolijo v pravično volivno pre-
snovo.

Rekli smo Vam, svojim volivcem, takoj
krat, da utegne boj trajati več let, ker
nasprotniki, nemški graščaki in liberalci, ne
odo z lepa dali iz rok premoči, katero jim
raje v roko sedajni krivični volivni red. Toda
ste z navdušenjem odobrili naš nastop in
as na brezštevilnih ljudskih shodih kot en-
kož pozivali, naj vstrajamo v brezozirnem
boju, v obstrukciji, toliko časa, da
pridobimo ljudstvu pravico.

Svesti si svoje dolžnosti, izpolnili smo
ljudsko voljo, ter vstrajno in neupogljivo
nadaljevali boj.

Pod našimi udarci se je zvijal nasprotnik
— krivične posesti ni hotel dati iz rok.

Šele v letošnjem zasedanju
deželnega zbora začel se je
led tajati: Nasprotniki so pričeli uvi-
devati, da je volja ljudstva, izvoje-
vati si pravico, neupogljiva in vsled
tega tudi nepremagljiva naša bojna moč, ne-
upogljiv naš pogum, neupogljiva naša vstraj-
nost.

Na naš predlog, naj se volivni red iz-
premeni tako, da se pomnoži število
kmečkih poslancev in pa uvede
nov splošni volivni razred po
izgledu splošne kurije za državni zbor, niso
nasprotniki več, kakor lansko leto, odkla-
njali razprave, temveč predložili so deželnemu
zboru svoj načrt in tako vsaj podali možnost
k stvarnim pogajanjem, četudi je njihov načrt
za ljudske poslance nesprejemljiv.

Pa tudi v drugem oziru so se v leto-
šnjem zasedanju deželnega zbora razmere za
ljudstvo ugodneje razvijale, nego kedaj popred.

Našega predloga, da se po uimah
peškodovanim kmečkim po-
sestnikom dá deželna podpora

150.000 K, vlada pa pozivlje, da pomore
izdatno z državnimi sredstvi, — niso
nasprotniki več, kakor lansko leto, vrgli v
koš, temveč so, četudi so mu prvotno odrekli
nujnost in s tem zadevo neodpustljivo zavlekli,
končno vendar predlogu vsaj deloma
hoteli ugoditi.

Najvažnejši znak letošnjega deželnozbor-
skega zasedanja pa je najti v tem, da je pod
pritiskom javnega mnenja in vsled narašča-
joče narodne zavesti začel pokati obroč, ki
veže od l. 1895 sem liberalne slovenske po-
slance z nemškimi in ponemčenimi graščaki.

Že razkritje katoliško-narodnih poslan-
cev, da je deželna vlada potom c. kr. kore-
spondenčnega urada pošiljala nepravilna po-
ročila med svet, sposobna, omadeževati čast
kranjske dežele in njenega vrlega prebival-
stva — omajalo je vrste nasprotnikov.

Ko pa je končno katoliško-narodna
stranka, svesta si svoje dolžnosti, braniti
čast in ravnopravnost sloven-
skega jezika napram sleher-
nemu, nastopila v deželnem zboru zoper
dosledno nemškutarjenje c. kr. deželne vlade,
ki je plačana tudi od žuljev slovenskega
ljudstva, — je prvič v teku zadnjih
devet let razpočil nemško-liberalni obroč in
med viharnim odobravanjem narodnega ob-

činstva se je prvič zopet pokazala v kranjskem deželnem zboru slovenska večina.

Prebitje billed — in pričakovati je bile, da sedaj pridejo razmere v deželnem zboru kranjskem v boljši tir; zarja upanja je zasijala, prvokrat čez toliko let!

Toda v tem hipu posegla je nena doma v mes c. kr. vlada in zaključila zasedanje deželne zbor!

Zoper ta slovenskemu ljudstvu tako skrajno škodljivi in popolnoma neopravičeni čin c. kr. vlade, zoper ta udarec v obraz deželnemu zakonodavnemu zastopu, mi kot zastopniki ljudstva naj odločneje protestujemo!

Vlada si je s tem napram našemu ljudstvu nakopala velikansko odgovornost — in mi, poslanci, jo bomo poklicali na odgovor v tistem hipu, ko se zopet snide deželni zbor!

To nečuvveno početje ne bode c. kr. deželni vladi prav nič hasnilo.

Obljubujemo Vam, volivci naši, slovesno, da bomo, kadarkoli se zopet snide deželni zbor, nadaljevali vse to, kar smo letos započeli. Pravična preosnova volivnega reda pa je slej ko prej prva zadača našega najbrezobzirnejšega boja.

Sloneči na zaupanju ljudstva, bomo boj — ne boječ se nikakih žrtev — nadaljevali.

Upogniti se ne damo. Za naše ljudstvo se gre. Njegova čast je v nevarnosti. Ta čast je tudi naša čast. Zaupanje ponosnih, neupogljivih slovenskih mož, ki nam je poverilo svoje zastopstvo, nas vnema. Zastavo, ki smo jo dvignili, ne damo iz rok. Neomadeževano jo ohranimo, dokler ne zavihra k zmagi, dokler se ne juklone birokracija in pa njena umetna večina vzvišenemu geslu: **Ljudstvu pravice!**

V Ljubljani, dné 19. oktobra 1904.

Klub kat. - narodnih poslancev v dežel. zboru vojvodine Kranjske.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Dr. Janez Ev. Krek, podpredsednik.

Arko Mihael, Demšar Franc, Drobnič Franc, Dular Jožef, Jaklič Franc, Košak Franc, Mejač Andrej, Paklž Primož, Pfeifer Viljem, Pogačnik Jožef, Povše France, dr. Schweitzer Viljem, dr. Ignacij Žitnik.

Našim naročnikom.

Zopet prihaja „Domoljub“ z bobnom in trobento, da opomni svoje prijatelje naročnike na njihovo novoletno dolžnost. Prihaja

pa letos s tem opominom nekoliko preje kot po navadi — ker ima za to poseben vzrok.

Število naročnikov se je v teku zadnjih let jako pomnožilo; zlasti v tekočem letu je tako naraslo, da bi „Domoljub“ s sprejemanjem naročnine ob novem letu, ko ima tudi še dosti drugega posla, prišel v veliko zadrego. Pa si je mislil: uredim si stvar z naročniki že sedaj pred novim letom — za prihodnje novo leto! Že v prvi številki novembra priložim naročnikom položnico poštne hranilnice, ki jo še od lanskega leta poznajo, in jih obenem poprosim, naj jo še pred novim letom izpolnijo in ž njo pošljejo naročnino 1 K 60 h.

Takó-le jo je „pogruntal“ „Domoljub“, dragi naročniki, in pri tem mislil ne samo náse, temveč tudi na vas. „Domoljub“ je namreč prepričan, da boste tako tudi naročniki ob novem letu boljše in točnejše postreženi; potem tudi ne bo tistih večnih pritožb, katerih se „Domoljub“ vsakokrat ob novem letu tako boji, a jih ne more preprečiti, ker vsem nenkrat postreči ne more!

Kaj ne, dragi naročniki, da bo tako prav?

Te položnico torej prilagamo danes tistim starim naročnikom, ki so posebej vsak záse na „Domoljuba“ naročeni. Tisti, ki prejemajo list skupno z drugimi vred, n. pr. v župnišču, v kapelaniji itd., pa naj tudi pred novim letom poravnajo naročnino, to pa pri gospodu, kjer ga prejemajo. Tako bo tudi za take ob novem letu stvar urejena.

Položnico, s katero pošljite naročnino, poznate že od lanskega leta. Vendar podamo zopet letos tukaj kratek poduk, kako se pravilno rabi.

V „prejemnici“ (leva stran), se napiše zgoraj najprej s številkami K 1 h 60, potem z besedami kron ena (vinarjev ni treba pisati z besedami) Na srednjem delu, ki ima napis „položnica“, se zopet napiše najprej zgoraj svota s številkami K 1 h 60, potem priimek, ime, stan in kraj naročnika. Seveda mora vsak naročnik zapisati svoje ime in svoj kraj, ne pa tako, kakor so lansko leto nekateri storili, ki so namesto sebe zapisali: Janez Umnik z Vrhnike; mi smo to ime navedli le za zgled, da bi stvar pojasnili. — Ravnotako se mora izpolniti „Vpisnica“. Tako se mora torej položnica v vseh treh delih izpolniti in potem oddati na pošto z denarjem vred. Pisati je treba s črnilom; dan se mora zapisati tisti, ob katerem se denar na pošti odda. Pisati se mora razločno in se ne sme nič

prečrtati. Ako bi kdo hotel kaj naravnati pri upravnistvu (premembo naslova ali takega), naj obrne položnico na drugo stran, kjer naj napiše svojo stvar v stavnem oddelku na prostor za dopisovanje. A prilepiti mora na tem mestu znamko za 5 vinarjev.

Nekaj pa prav posebno lepo prosimo pri uporabi teh položnic: pošilja nam jih s svojimi naročnino le tisti, ki jih dobijo v svojem listu priloženo. Ako kdo ne mara biti več naročnik, naj raztrga položnico ali jo vrže proč; nikakor pa je naj ne daje kakemu drugemu novemu naročniku, ker bi s tem napravil velike sitnosti in bi nov naročnik ne mogel dobiti kmalu svojega „Domoljuba“ Vsak nov naročnik naj tedaj pošlje denar edinele po nakaznici in tudi pristavi, da je nov naročnik. Tako naj nikar nihče ne zamenja Domoljubov položnice s tisto, ki bo „Bogoljubu“ priložena, kakor tudi ne s „Slovenčevu“, ki jo kdo ima, ali dobi. „Domoljubova“ položnica ima zato na vrhnem robu natiskano Domoljub — naročnina.

Tako — upamo — smo to stvar dovolj jasno razložili. Sedaj drugega ni treba, kakor da naročniki „Domoljubovo“ prošnjo uslišije.

Da boste pa, predragi naročniki in prijatelji, to rajše storili, Vam je namenil „Domoljub“

lepo novoletno darilo.

Vsi tisti naročniki „Domoljuba“, ki do novega leta pošljejo naročnino 1 K 60 upravnistvu ali jo plačajo pri svojem poravniku, kjer list prejemajo, in zraven torej rešijo določeno uganko, imajo pravico, da pridejo v poštev pri prisoji razpisane darila. Darilo je trojno:

I. za stare naročnike.

Med stare naročnike štejejo tiste, ki so bili letos naročeni in so naročnino poravnali. Ako ostanejo zvesti „Domoljubu“ obnove naročnino do novega leta in pravilno rešijo naslednjo uganko, se smejo oddati srečkanja za eno izmed sledečih daril, katero si sami izbero:

I stroj za čiščenje žita, prve vrste, vreden	140
ali: I lepa enoletna telica, vredna	140
ali: I zlata moška ura z verižico, vredna	140
ali: I zlata ženska ura z verižico, vredna	140
ali: zbirka slovenskih knjig vredna	140
ali: v gotovem denarju	100

Uganka za stare naročnike se glasi:

Čuj! Besedo mislim si...
Vzemi prvo črko ji —
Bogat si!

Vzemi končni črki ji —
Revež si!

A brez konca, brez začetka pa je On,
Ki mu vsak dan slavo poje v stolpu bron!

II. za nove naročnike

Vsi tisti, ki se na novo naroče na „Domoljuba“, naročnino 1 K 60 v. pošljejo o novega leta (po nakaznici) in pravilno pošljejo naslednjo uganko, se tudi udeležijo posebnega srečkanja za eno izmed gori naštetih daril, katero si sami izberó.

Uganke za nove naročnike se glasi:

Vsak izmed vas ga dobro pozná,
Kjer dobre so volje — tam je domá.
Čast redko uživa božji ta dar:
Stopati sme — celo na oltar.
Kmetič ga šteje med zlahtne rastline,
V letini dobri mu nosi cekine;
bolj ko so polne njega kadi,
bolj se jeseni kmet veseli.
Pozno jeseni griči odmevajo
tistih, ki zaradi njega prepevajo.
Kdor pa preveč ga v glavo dobi,
temu navadno se slabo godi.
Barvo različno povsodi ima,
a po okusu ga slednji pozna.
Vendar žive še na svetu ljudje,
ki ne razločijo ga od vode;
preveč ljubezni mu posvete,
on jim pa vrača trikrat gorje.

III. Za nabiralce novih naročnikov.

Vsi tisti, ki so sami naročniki na „Domoljuba“ in pridobó vsaj pet novih naročnikov imajo pravico se udeležiti posebnega srečkanja, nalašč zanje prirejenega. Seveda morajo od njih pridobljeni novi naročniki poslati naročnino 1 K 60 h do novega leta in treba bo dokazati, da so jih resni pridobili. Darilo: 1 srebrna ura z verižico, vredna 50 kron. Uganke tem ni treba nobene rešiti.

Opomba. Vsak, ki pravilno reši dotično uganko in je res plačal naročnino do novega leta, oziroma nabiralec, ako je nabral vsaj 5 novih naročnikov, dobi poseben številko, po vrsti, kakor se oglašajo. V poštev pridejo samo tisti, ki se uglasijo do novega leta in store vse, kar je sgoraj omenjeno. Na sv. treh Kraljev dan se vrši šrebanje za vsak oddelek posebej. Za vsak oddelek se potegne ena številka, ki pomeni išrebanca: nanj odpade darilo. Dotičnim se to pismeno naznani; nato si poljubno sami izbere eno izmed sgoraj naštetih daril. Končno „Domoljub“ deli sebi: utrjenje vesi starega prijateljstva in veliko število novih prijateljev; sem skupaj pa: veliko srečo. Rešitve ugank naj se pošiljajo edinole po dopisnici; prvič je to najceneje, drugič za kreditov pri srečkanju, pripravneje. Pasi naj se na razločen podpis imena kraja in sadnje pošte!

Politični razgled.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor deluje že dober teden, in obravnava trgovinsko pogodbo, katero je naša država sklenila z Italijo. Večina poslancev je zoper to pogodbo, zato jo skuša ob veljavo pripraviti. Cel čas so že imeli besedo o tem, ali še do danes se niso premknili naprej. Za nas je imena vreden drug zakon, ki ga sedaj obravnavajo v ogrski zbornici. Vladni prenapeteži so izdelali nov šolski zakon, da bi po njem s silo vcepili nemažarskim narodom na Ogrskem svojo blaženo mažarščino. Da bi to dosegli, hočejo ljudske šole poddržaviti, vsled česar bi se po šolah učilo samo v mažarskem jeziku, le krščanski nauk naj bi poslušali vsak v svojem jeziku. Kdo ne vidi, kakšna krivica se bo zgodila vsem narodom, ki prebivajo na Ogrskem, ako se ta zakon sprejme. Sprejel se pa bo skoro gotovo, so ga že začeli obravnavati v tem zmislu.

Deželni zbori.

Delovanje in usodo kranjskega deželnega zbora poročamo na drugem mestu. Tukaj govorimo le o deželnih zborih drugih slovenskih ali sosednih dežel. Stajerski deželni zbor slovenski poslanci prav pridno obiskavajo. Od zadnjic, kar smo poročali, so dosegli ali poskusili doseči naslednje uspehe. Dr. Dečko je predložil, naj se okrajna cesta med Višnjo vasjo in Vitanjem v sodnih okrajih Celje in Konjice v prvi razred predene. Poslanec Roš je predložil, naj se ustanovi v Trbovljah slovenska meščanska šola. Trbovlje so po številu prebivalcev četrta največja občina na Štajerskem; ker se pa prebivalci živijo pred vsem z delom svojih rok, potrebujejo višjih šol, da bi se mogli v dobre rudarje izobraziti. Ta predlog so sprejeli in oddali odseku za šolo. Tisti dan so dovolili tudi več slovenskim občinam, da smejo višje občinske doklade pobirati. Poslanec Jurčič je priporočal svoj predlog o podpori slovenskim študentovskim kuhinjam v Mariboru, Celju in Ptujju. Nemškimi študentom teh treh mest daje dežela izdatne podpore, zakaj bi torej slovenski bili kakor pastorki pri mačehi. Poslanec je predložil, naj vlada one kuhinje v Mariboru in Celju vsako leto podpre z 1500 kron, kuhinjo v Ptujju pa z 1000 K. Tudi ta predlog so izročili finančnemu odseku. Isti poslanec Jurčič je vložil prošnjo za podporo prebivavcem v Juršovcu, ki so jih uime napravile. Poslanec Robič je prosil, naj se šole tretjega razreda v drugi razred pomaknejo, da bi tako učitelji do boljše plače prišli. Njegov predlog so oddali denarnemu odseku. Slednjic je prosil dr. Hrašovec, da bi se občini Šoštanj dalo deželno brez-

obrestno posojilo, da bi občina mogla vodovod zidati; pa le pod tem pogojem, če tudi država kaj dá. — V Koroškem dež zboru se trudi edini slov. poslanec Grafenauer, da bi Slovincem kaj pridobil. V Špitalu in Velikovcu bodo ustanovili zimske kmetijske šole; poslanec Grafenauer se je potegnil, da bo v Velikovcu pouk v slovenskem jeziku. Dalje se je moral kregati nad poslanci, zakaj se pregledovanje občinskih uradov preveč enostransko upravlja, tako da je za Nemce bolje ko za Slovence. Predložil je tudi prošnjo, naj bi se cesta iz Mižic v Ljubuče preložila, kar so sprejeli. — V Goriškem je poslanec dr. Faidutti, Slovenec, pozval vlado, naj se v goriških srednjih šolah v materinem jeziku poučuje. Nato so zborniki soglasno sklenili, kar je predložil slovenski poslanec dr. Tuma, da se v Gorici dve gimnaziji in realki, ki bodeta laški in slovenski, ustanovita. Sedanje nemške šole ne zadestujejo goriškim prebivavcem, ker so čisto tujega zmisla. —

Dalmatinski cesarski namestnik se zvlja.

Dalmatinski cesarski namestnik Handel je hudo žalil prebivavce. Zato je vse pokoncu zaradi njegovega grdega nastopanja. Po kmetih se prirejajo ljudski shodi, ki zahtevajo, da namestnik odstopi. Ljudstvo poziva poslance, naj v državnem zboru k čehom pristopijo in vlado obstruirajo. Na nekem shodu so klicali, da raji premoženje izgubijo, nego trpijo, da bi bil Handel še delj cesarski namestnik. Seveda da so se na Dunaju zgenili ob takem odločnem nastopu dalmatinskega ljudstva; zato so jeli že misliti, kdo bi bil imenovan za naslednika. Listi poročajo, da bo ta namestnik vsak čas odšel in da bo na njegovo mesto prišel general Cibulka v Pragi.

Saški kralj Jurij — umrl.

Te dni je umrl na Saškem po daljšem bolehanju kralj Jurij, ki je bil že 72 let star a kraljestvo je nastopil šele pred dvema letoma, ko je njegov oče umrl. Ko je kralj postal, je bil že 70 let star, zato pač nihče ni pričakoval, da bi novi kralj dolgo vladal. V mladosti niso mislili, da bi kedaj kraljevo krono nosil, vendar so ga tako izredili, da je bil sposoben za kraljevske pesle. Bil je dober vojak; leta 1866. se je z našo Avstrijo vojskoval proti Prusom. Leta 1870. je vodil svoje saške vojake proti Francozom. Saška kraljevska rodbina je vrlo katoliška; eden sinov rajnega kralja je postal celo duhovnik in stopil k jezuitom. Tudi drugi člani kraljeve družine so izrejeni v odločno katoliškem duhu. — Novi kralj je sin rajniškega, Friderik Avgust, star sedaj okoli 40

činstva se je prvič zopet pokazala v kranjskem deželnem zboru slovenska večina.

Prebit je billed — in pričakovati je bilo, da sedaj pridejo razmere v deželnem zboru kranjskem v boljši tir; zarja upanja je zasijala, prvokrat čez toliko let!

Toda v tem hipu posegla je nena doma v mes. c. kr. vlada in zaključila zasedanje deželne zboru!

Zoper ta slovenskemu ljudstvu tako skrajno škodljivi in popolnoma neopravičeni čin c. kr. vlade, zoper ta udarec v obraz deželnemu zakonodavnemu zastopu, mi kot zastopniki ljudstva naj odločneje protestujemo!

Vlada si je s tem napram našemu ljudstvu nakopala velikansko odgovornost — in mi, poslanci, jo bomo poklicali na odgovor v tistem hipu, ko se zopet snide deželni zbor!

To nečuvno početje ne bode c. kr. deželni vladi prav nič hasnilo.

Obljubujemo Vam, volivci naši, slovesno, da bomo, kadarkoli se zopet snide deželni zbor, nadaljevali vse to, kar smo letos započeli. Pravična preosnova volivnega reda pa je slej ko prej prva zadača našega najbrezobzirnejšega boja.

Sloneči na zaupanju ljudstva, bomo boj — ne boječ se nikakih žrtev — nadaljevali.

Upogniti se ne damo. Za naše ljudstvo se gre. Njegova čast je v nevarnosti. Ta čast je tudi naša čast. Zaupanje ponosnih, neupogljivih slovenskih mož, ki nam je poverilo svoje zastopstvo, nas vnema. Zastavo, ki smo je dvignili, ne damo iz rok. Neomadeževano jo ohranimo, dokler ne zavihra k zmagi, dokler se ne uklone birokracija in pa njena umetna večina vzvišenemu geslu: **Ljudstvu pravice!**

V Ljubljani, dné 19. oktobra 1904.

Klub kat. - narodnih poslancev v dežel. zboru vojvodine Kranjske.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Dr. Janez Ev. Krek, podpredsednik.

Arko Mihael, Demšar Franc, Drobnič Franc, Dular Jožef, Jaklič Franc, Košak Franc, Mejač Andrej, Pakiž Primož, Pfelfer Viljem, Pogačnik Jožef, Povše France, dr. Schweitzer Viljem, dr. Ignacij Žitnik.

Našim naročnikom.

Zopet prihaja „Domoljub“ z bobnom in trobento, da opomni svoje prijatelje naročnike na njihovo novoletno dolžnost. Prihaja

pa letos s tem opominom nekoliko preje kot po navadi — ker ima za to poseben vzrok.

Število naročnikov se je v teku zadnjih let jako pomnožilo; zlasti v tekočem letu je tako naraslo, da bi „Domoljub“ s sprejemanjem naročnine ob novem letu, ko ima tudi še dosti drugega posla, prišel v veliko zadrego. Pa si je mislil: uredim si stvar z naročniki že sedaj pred novim letom — za prihodnje novo leto! Že v prvi številki novembra priložim naročnikom položnico poštne hranilnice, ki jo še od lanskega leta poznajo, in jih obenem poprosim, naj jo še pred novim letom izpolnijo in ž njo pošljejo naročnino 1 K 60 h.

Takó-le jo je „pogruntal“ „Domoljub“, dragi naročniki, in pri tem mislil ne samo náse, temveč tudi na vas. „Domoljub“ je namreč prepričan, da boste tako tudi naročniki ob novem letu boljše in točnejše postreženi; potem tudi ne bo tistih večnih pritožb, katerih se „Domoljub“ vsakokrat ob novem letu tako boji, a jih ne more preprečiti, ker vsem nam enkrat postreči ne more!

Kaj ne, dragi naročniki, da bo tako prav?

Te položnico torej prilagamo danes tistim starim naročnikom, ki so posebej vsak záse na „Domoljuba“ naročeni. Tisti, ki prejemale list skupno z drugimi vred, n. pr. v župnišču, v kapelaniji itd., pa naj tudi pred novim letom poravnajo naročnino, to pa pri gospodu, kjer ga prejemale. Tako bo tudi za take ob novem letu stvar urejena.

Položnico, s katero pošljete naročnino, poznate že od lanskega leta. Vendar podamo zopet letos tukaj kratek poduk, kako se pravilno rabi.

V „prejemnici“ (leva stran), se napiše zgoraj najprej s številkami K 1 h 60, potem z besedami kron ena (vinarjev ni treba pisati z besedami) Na srednjem delu, ki ima napis „položnica“, se zopet napiše najprej zgoraj svota s številkami K 1 h 60, potem priimek, ime, stan in kraj naročnika. Seveda mora vsak naročnik zapisati svoje ime in svoj kraj, ne pa tako, kakor so lansko leto nekateri storili, ki so namesto sebe zapisali: Janez Umnik z Vrhnike; mi smo to ime navedli le za zgled, da bi stvar pojasnili. — Ravnotako se mora izpolniti „Vpisnica“. Tako se mora torej položnica v vseh treh delih izpolniti in potem oddati na pošto z denarjem vred. Pisati je treba s črnolom; dan se mora zapisati tisti, ob katerem se denar na pošti odda. Pisati se mora razločno in se ne sme nič

prečrtati. Ako bi kdo hotel kaj napredovati upravništvu (premembo naslova ali takega), naj obrne položnico na drugo stran, kjer naj napiše svojo stvar v stavnem oddelku na prostor za dopisovanje. A prilepiti mora na tem mestu znamko za 5 vinarjev.

Nekaj pa prav posebno lepo prosimo pri uporabi teh položnic: pošilja naj s svojimi naročnino le tisti, ki dobijo v svojem listu priloženo. Ako kdo ne mara biti več naročnik, naj raztrga položnico ali jo vrže proč; nikakor pa je naj ne daje kakemu drugemu novemu naročniku, ker bi s tem napravil velike sitnosti in bi nov naročnik ne mogel dobiti kmalu svojega „Domoljuba“ Vsak nov naročnik naj tedaj pošlje denar edinele po nakaznici in tudi pristavi, da je nov naročnik. To naj nikar nihče ne zamenja Domoljubov položnic s tisto, ki bo „Bogoljub“ priložena, kakor tudi ne s „Slovenčevom“, ki jo kdo ima, ali dobi. „Domoljubova“ položnica ima zato na vrhnem robu natiskano Domoljub — naročnina.

Tako — upamo — smo to stvar jasno razložili. Sedaj drugega ni treba, kakor da naročniki „Domoljubevo“ prošnje uslišijo.

Da boste pa, predragi naročniki in prijatelji, to rajše storili, Vam je namenil „Domoljub“

lepo novoletno darilo.

Vsi tisti naročniki „Domoljuba“, ki ob novega leta pošljejo naročnino 1 K 60 upravništvu ali jo plačajo pri svojem poravnalniku, kjer list prejemale, in zraven rešijo določeno uganko, imajo pravico, da pridejo v poštev pri prisoji razpisane darila. Darilo je trojno:

I. za stare naročnike.

Med stare naročnike štejemo tiste, ki so bili letos naročeni in so naročnino poravnali. Ako ostanejo zvesti „Domoljubu“ obnove naročnino do novega leta in pravilno rešijo naslednjo uganko, se smejo oddati srečkanja za eno izmed sledečih daril, katero si sami izbero:

- 1 stroj za čiščenje žita, prve vrste, vreden 140
- ali: 1 lepa enoletna telica, vredna 140
- ali: 1 zlata moška ura z verižico, vredna 140
- ali: 1 zlata ženska ura z verižico, vredna 140
- ali: zbirka slovenskih knjig vredna 100
- ali: v gotovem denarju 100

Uganka za stare naročnike se glasi:

Čuj! Besedo mislim si...
Vzemi prvo črko ji —
Bogat si!

Vzemi končni črki ji —
Revež si!

A brez konca, brez začetka pa je On,
Ki mu vsak dan slavo poje v stolpu bron!

II. za nove naročnike

Vsi tisti, ki se na novo naroče na „Domoljuba“, naročnino 1 K 60 v. pošljejo o novega leta (po nakaznici) in pravilno sijo naslednjo uganko, se tudi udeležijo pbnega srečkanja za eno izmed gori naštetih aril, katero si sami izberó.

Uganke za nove naročnike se glasi:

Vsak izmed vas ga dobro pozna,
Kjer dobre so volje — tam je domá.
Čast redko uživa božji ta dar:
Stopati sme — celo na oltar.
Kmetič ga šteje med zlahtne rastline,
V letini dobri mu nosi cekine;
bolj ko so polne njega kadi,
bolj se jeseni kmet veseli.
Pozno jeseni griči odmevajo
tistih, ki zaradi njega prepevajo.
Kdor pa preveč ga v glavo dobi,
temu navadno se slabo godi.
Barvo različno povsodi ima,
a po okusu ga slednji pozna.
Vendar žive še na svetu ljudje,
ki ne razločijo ga od vode;
preveč ljubezni mu posvete,
on jim pa vrača trikrat gorje.

III. Za nabiralce novih naročnikov.

Vsi tisti, ki so sami naročniki na „Domoljuba“ in pridobó vsaj pet novih naročnikov imajo pravico se udeležiti pbnega srečkanja, nalašč zanje prirejenega. Seveda morajo od njih pridobljeni novi naročniki poslati naročnino 1 K 60 h do novega leta in treba bó dokazati, da so jih res pridobili. Darilo: 1 srebrna ura z verižico, vredna 50 kron. Uganke tem treba nobene rešiti.

Opomba. Vsak, ki pravilno reši določeno uganko in je res plačal naročnino o novega leta, osiroma nabiralec, ako je abral vsaj 5 novih naročnikov, dobi pbneno številko, po vrsti, kakor se oglašajo. Poštev pridejo samo tisti, ki se sglase o novega leta in store vse, kar je sgoraj menjeno. Na sv. treh Kraljev dan se vrši šrebanje za vsak oddelek posebej. Za vsak oddelek se potegne ena številka, ki pomeni išrebanca: nanj odpade določilo. Dotičnim se to pismo nasnani; nato si poljubno sami izbero eno izmed goraj naštetih daril. Končno „Domoljub“ deli sebi: utrjenje vsi starega prijateljeva in veliko število novih prijateljev; tem skupaj pa: veliko srečo. Rešitve ugank naj se pošiljajo edinole po določnic; prvič je to najceneje, drugič sa kreditov pri srečkanju, pripravneje. Pasi naj se na razločen podpis imena kraja sadnje pošte!

Politični razgled.

Ogrski državni zbor.

Ogrski državni zbor deluje že dober teden, in obravnava trgovinsko pogodbo, katero je naša država sklenila z Italijo. Večina poslancev je zoper to pogodbo, zato jo skuša ob veljavo pripraviti. Cel čas so že imeli besedo o tem, ali še do danes se niso premknili naprej. Za nas je imena vreden drug zakon, ki ga sedaj obravnavajo v ogrski zbornici. Vladni prenapeteži so izdelali nov šolski zakon, da bi po njem s silo vcepili nemažarskim narodom na Ogrskem svojo blaženo mažarsčino. Da bi to dosegli, hočejo ljudske šole podržaviti, vsled česar bi se po šolah učilo samo v mažarskem jeziku, le krščanski nauk naj bi poslušali vsak v svojem jeziku. Kdo ne vidi, kakšna krivica se bo zgodila vsem narodom, ki prebivajo na Ogrskem, ako se ta zakon sprejme. Sprejel se pa bo skoro gotovo, so ga že začeli obravnavati v tem zmislu.

Deželni zbori.

Delovanje in usodo kranjskega deželnega zbora poročamo na drugem mestu. Tukaj govorimo le o deželnih zborih drugih slovenskih ali sosednih dežel. Stajerski deželni zbor slovenski poslanci prav pridno obiskavajo. Od zadnjic, kar smo poročali, so dosegli ali poskusili doseči naslednje uspehe. Dr. Dečkó je predložil, naj se okrajna cesta med Višnjo vasjo in Vitanjem v sodnih okrajih Celje in Konjice v prvi razred predene. Poslanec Roš je predložil, naj se ustanovi v Trbovljah slovenska meščanska šola. Trbovlje so po številu prebivalcev četrta največja občina na Štajerskem; ker se pa prebivalci živijo pred vsem z delom svojih rok, potrebujejo višjih šol, da bi se mogli v dobre rudarje izobraziti. Ta predlog so sprejeli in oddali odseku za šolo. Tisti dan so dovolili tudi več slovenskim občinam, da smejo višje občinske doklade pobirati. Poslanec Jurtele je priporočal svoj predlog o podpori slovenskim študentovskim kuhinjam v Mariboru, Celju in Ptuju. Nemškimi študentom teh treh mest daje dežela izdatne podpore, zakaj bi torej slovenski bili kakor pastorki pri mačehi. Poslanec je predložil, naj vlada one kuhinje v Mariboru in Celju vsako leto podpre z 1500 kron, kuhinjo v Ptuju pa z 1000 K. Tudi ta predlog so izročili finančnemu odseku. Isti poslanec Jurtele je vložil prošnjo za podporo prebivavcem v Juršovcu, ki so jih uime napravile. Poslanec Robič je prosil, naj se šole tretjega razreda v drugi razred pomaknejo, da bi tako učitelji do boljše plače prišli. Njegov predlog so oddali denarnemu odseku. Slednjič je prosil dr. Hrašovec, da bi se občini Šoštanj dalo deželno brez-

obrestno posojilo, da bi občina mogla vodovod zidati; pa le pod tem pogojem, če tudi država kaj dá. — V Koroškem dež zboru se trudi edini slov. poslanec Grafenauer, da bi Slovincem kaj pridobil. V Špitalu in Velikovcu bodo ustanovili zimske kmetijske šole; poslanec Grafenauer se je potegnil, da bo v Velikovcu pouk v slovenskem jeziku. Dalje se je moral kregati nad poslanci, zakaj se pregledovanje občinskih uradov preveč enostransko upravlja, tako da je za Nemce bolje ko za Slovence. Predložil je tudi prošnjo, naj bi se cesta iz Mižic v Ljibuče preložila, kar so sprejeli. — V Goriškem je poslanec dr. Faidutti, Slovenec, pozval vlado, naj se v goriških srednjih šolah v materinem jeziku poučuje. Nato so zborniki soglasno sklenili, kar je predložil slovenski poslanec dr. Tuma, da se v Gorici dve gimnaziji in realki, ki bodeta laški in slovenski, ustanovita. Sedanje nemške šole ne zadostujejo goriškim prebivavcem, ker so čisto tujega zmisla. —

Dalmatinski cesarski namestnik se zvlja.

Dalmatinski cesarski namestnik Handel je hudo žalil prebivavce. Zato je vse pokoncu zaradi njegovega grdega nastopanja. Po kmetih se prirejajo ljudski shodi, ki zahtevajo, da namestnik odstopi. Ljudstvo poziva poslance, naj v državnem zboru k čehom pristopijo in vlado obstruirajo. Na nekem shodu so klicali, da raji premoženje izgubijo, nego trpijo, da bi bil Handel še delj cesarski namestnik. Seveda da so se na Dunaju zgenili ob takem odločnem nastopu dalmatinskega ljudstva; zato so jeli že misliti, kdo bi bil imenovan za naslednika. Listi poročajo, da bo ta namestnik vsak čas odšel in da bo na njegovo mesto prišel general Cibulka v Pragi.

Saški kralj Jurij — umrl.

Te dni je umrl na Saškem po daljšem bolehanju kralj Jurij, ki je bil že 72 let star a kraljestvo je nastopil šele pred dvema letoma, ko je njegov oče umrl. Ko je kralj postal, je bil že 70 let star, zato pač nihče ni pričakoval, da bi novi kralj dolgo vladal. V mladosti niso mislili, da bi kedaj kraljevo krono nosil, vendar so ga tako izredili, da je bil sposoben za kraljevske pesle. Bil je dober vojak; leta 1866. se je z našo Avstrijo vojskoval proti Prusom. Leta 1870. je vodil svoje saške vojake proti Francozom. Saška kraljevska rodbina je vrlo katoliška; eden sinov rajnega kralja je postal celo duhovnik in stopil k jezuitom. Tudi drugi člani kraljeve družine so izrejeni v odločno katoliškem duhu. — Novi kralj je sin rajniškega, Friderik Avgust, star sedaj okoli 40

let. Tudi ta je veren mož, oster ali tih in moder človek.

Vstanek zamorcev v Afriki.

V južnozahodni Afriki imajo Nemci med zamorci malo kraljestvo, ki so ga novejši čas naredili. Ali podložni zamorci se jim vedno upirajo. Že celih devet mesecev trajajo upori in vstanki, ali Nemci še sedaj niso nič opravili proti njim. Nemški general Trota ima 7000 do 8000 mož, ali ne more ukrotiti Hererov, dasi niso z drugim oboroženi kakor z lokom in puščicami. Zamorci namreč dobro poznajo vso okolico; tako se, ako jih Nemci našene s puškami in kanoni, poskrijejo po votlinah, drugi dan pa se zopet zberó in Nemce z nova nadlegujejo. Zamorcem so se pridružili še drugi vstajniki in tako se vstavlja sedaj več nego 10.000 divjakov. V Berlinu, v stolnem mestu nemške države zbirajo prostovoljce za to vojsko. Potrebovali bodo veliko ljudi, preden bodo ukrotili te divjake.

Rusko - japonska vojska.

Rusi prodirali — prvi uspehi.

Pred tremi tedni je kar na hitro završelo: Glavni poveljnik ruski hoče prodirati, da bi Japonce nazaj potisnil in Port Artur iz zadrege rešil. Vse se je čudilo temu hitremu nastopu; mnoge strahu je bilo treba prestati, češ ali bo kaj uspeha ali ne bo nič. Poročila so prihajala in prinašala vednosti, ki so kazale, da se Rusom rajši slabo godi ko dobro. Rusi so se srdito zagnali na sovražnika, ali sovražnik je bil močen. V boju se vztrajali po dva, tri dni, zavzeli so veliko japonskih postaj, ali le prevelika sila japonska je Ruse primorala, da so se na več krajih morali z velikimi izgubami umikati. Dne 12. oktobra je bil boj najhujši. Divjal je ob železniški prog; ko je Kuropatkin opazil, da je nevarnost, da jih Japonci obidejo, je ukazal umikanje. Bojna sreča se je pokazala sedaj na japonski, sedaj na ruski strani. Trdne zmage Japonci niso bili varni. Ali čez delj časa se je Rusom obrnilo na bolje. Ob reki Saho so dosegli Rusi nekaj uspehov. Japonski general Oku je gledal, kako bi prišel do ruske železnice, da bi Rusom pot zastavil. Zato je zavzel kraj Linšipu, kar je Rusom preglavice delalo, zakaj od železnice je ta kraj samo 17. kilometrov oddaljen. Ali Kuropatkin je brž spoznal nevarnost, zato ni odnehal prej, da je kraj Linšipu nazaj vzela, ter tako še dosegel južni breg bližnje reke Šaho, kjer so Japonci tudi kraj Šahopu zapustili. Tako so se Rusi pomeknili od severnega brega na južni breg reke. To je bil

prvi ruski uspeh na desnem krilu. Tega boja, ki je dva dni skup trajal, se je udeležilo pet ruskih vojnih korov, torej večji del armade; drugi trije kori z dvema kozaškima divizijama so tvorili levo krilo, ki so šli v ogenj proti japonskemu generalu Kurokiju. Precej uspehov so imeli Rusi v središču. Tu so napadli generala Nodzujaja, in so ga precej oslabili; brigado Jamape pa so tako uničili, da se je le malo Japoncev rešilo. Od tedaj pa se Rusi niso več umaknili; svoje postaje ob reki Šaho so utrdili s četami, pa tudi novih vojakov so že dobili. Na vseh onih krajih, kjer je bila nevarnost, da bi jim mogli Japonci za hrbet priti, so nastavili močne posadke. Tudi Kurokiju, ki je preganjal in zasledoval premagane ruskega generala Štakelberka, so pot zastavili, tako da je varen

Ruske in japonske izgube v teh bojih.

Obe vojski priznavata, da sta izgubili silo veliko blaga in vojakov. Nekateri poročevalci izgube še povečujejo, a toliko se je že zvedelo, da je približno na vsaki strani padlo po 40.000; to ni čude, ker so ti boji trajali kar deset dni skupaj

Pred novo veliko bitko.

Po teh krvavih dneh sta oba sovražnika malo odnehala, ker potrebujeta počitka za nadaljne boje. Rusi se bodo zagnali v boj za mesto Mukden, ki je le 20 kilometrov proč od Saho. Dokler obe vojski ne zbereta skupaj spet vseh svojih moči, bo še mir. Potem pa bo zopet strašno klanje. Zdaj se vojski mirno gledata iz oči v oči. Izogibljeta se ena druge, vendar pride med prednjimi stražami do manjšega kavsanja. Nadalje bomo videli prihodnjič.

Najtežji zvon na Slovenskem.

Dobro uro hoda vzhodno od Ljubljane stoji v ravnini prijazna župnija Device Marije v Polju. Potujočemu iz Ljubljane zblížiti ti že od daleč lepa prostorna cerkev, ki je bila po potresu popolnoma prenovljena in razširjena. Cerkev ima lepo pročelje z različno sliko Vnebovzeta M. B., in ker cerkev posebno povzdigne, dva, po 49 m. visoka in močna, na vse strani z železnimi vesmi vezana stolpa. V južnem stolpu so obešeni 4 zvonovi, katere je vtila slavnostna tvrčka Hilzer v Dunajskem Novem Mestu l. 1875. v spomin sv. leta. — V spopletenje slike zvonjenja oglejmo si kratko te zvonove! Uглаšeni so z velikim prejšnjim začeti: H,

Dis, Fis H N hova teža je v starih stotih 4151; 2193; 1278; 589. Na velikem pránjem zvonu so slike: Marija Vnebovzeta križ sv. Martin, sv. Gregor in sv. Duh. Napis na tem zvonu so sledeči: Zi Bogó častimo — Marijo najbolj. — Pojte sto sto let staro slovensko pesem. — Zupnik Martin Pajk in Franc Levičnik z radodarnimi darani so te 4 zvonove omislili v svet m le 1875. od papeža Pija IX. oklicanem.

Na drugem zvonu sta sliki sv. Jožefa sv. Miklavža in napis: Ovaruj trojedini Bo — Nam poljsko faro vseh nadlog! —

Tretji zvon ima sliki Marije in Mozert napisa: Pesem eno peti vem — Slavbojšo, mir ljudem!

Četrti ali mali zvon ima sliki sv. Petra in sv. Boštjana ter napis: Večni Bog in s Florjan, ognja, toče nas obrani!

Severni stolp pa je za enkrat ostal prazen. — Vžaljeni so bili Poljci, kadar so jim tuči čitali prazen stolp — in to je toliko bolj povzdignilo njihovo gorečnost za lepoto in čast hiše bošje, in izmed ljudstva je vedno glasneje šumelo: Veliki zvon hočemo imeti! Vrelo je in vrelo in 17. aprila 1904. l. so se navdušeni močje, brez pritiska od katerekoli strani, zbrani v „Društvenem domu“ pod vodstvom g. župnika Mat. Kolarja pogodili s navzočim zvonarjem P. Hilzerjem za nov zvon z glasom: Fis in težo okrog 109 starih stotov. Objubil je tekrat zvonar, da dovrši delo do konca avgusta. Nestrpno je čakalo ljudstvo določenega časa ter popraševalo, če bo zvon o pravem času izvršen.

Delo se je Hilzer ju, kot svetovnoznememu strokovnjaku res isborno posrežilo. — Dne 1. septembra je bil velikan oddan na železnico, v soboto, 3. septembra je došel v Ljubljano, in v nedeljo, dne 4. septembra ga ljubljani veselo in slovesno pripeljali skozi Ljubljano v Polje. Do srede, 7. septembra popoldne je ostal na tleh — ves čas je bilo obilo gledalcev od blizu in daleč, ki so občudovali krasno delo. In res, zvon je, kakor po čistosti glasu tako tudi po zunanosti k okrasnih pravi umotvor.

Ta poljski velikan, prvak med vseh zvonovi na Slovenskem — kajti Gospa Sreča na Koroškem, ki ima zvon težak 118 stotov, se ne more več šteti med slovensko ozemlje, ker je kraj popolnoma ponemčen — ima podobne; sv. Jožef z napisom: Sv. Jožef, pravi za nas, sv. Alojzij z napisom: Sv. Alojzij, duvaj nam nedolžnost; glavna pa je podobna Brezmadežne, kateri je tudi zvon prevelik, ravno v letu 50letnega jubileja razglasila verske resnice brezmadežnosti M. B. Napitukaj se glasi:

V letu jubileja — 50letnice
Brezmadeža Spočete —
8. dec. 1854. — 8. dec. 1904.

Napravili so me

dobrotni farani, med njimi posebno Alojzij Perdan in nekateri zunanji dobrotniki s prostovoljnimi darovi, ob času, ko so bili:

Sv. Oče Pij X.

Pre Svetli cesar Frano Jozef I.

Knezoškof dr. Ant. Bon. Jeglič

Zupnik Matija Kolar

1904.

Zive kličem, mrtve objokujem, oblake razganjam!

Dne 7. septembra ob en četrt na 4 uro popoldne dospel je presvetli knezoškof delit zakrament sv. birme, obenem tudi posvečevat novi zvon. Csla župnija, kmetiko ljudstvo, kakor tovarniško delavstvo je tekmovalo, da je ozaljšalo pota proti Polju, prostor pred cerkvijo pa tudi pri »Društvenem domu«. Dolge trobojnice in druge zastave so zaljšale zvonika, cerkev in hiše. Premil. knezoškof je najprej ob kratkem razložil pomen posvečenja, potem pa posvetil zvon. Precej po posvečenju so ga res spretno, v navzočnosti brezbrojne množice domačinov in tujecev potegnili v zvonik pod vodstvom monterja Hilzerjevega Smona Werenspergerja in domačih spretnih tesarjev in delavcev. V neverjetno kratkem času namreč v 7 minutah je bil v zašudenje navzočih zvon na določeni višini — potegnili so ga kvišku ljudje s pomočjo sestavljenih škripcev. Težavneje je bilo potegniti zvon v zvonik — toda tudi ta težava se je morala umakniti spretnosti monterjevi in domačih delavcev — in v četrtek okrog pol 10 ure zjutraj se je zvon prvič oglasil. In koliko veseja je vzbudilo zvonjenje! Zopet in zopet so ga hoteli ljudje slišati, zato je par dni zvon skoraj neprenehoma pel. In res, prijetno je poslušati lepo doneči veliki zvon, prijetno poslušati lepo ubranih 5 glasnikov slave božje in časti brezmadežne Device. Ponosno srejo Poljci na svoje, smelo rečemo, najlepše zvonjenje na Slovenskem. Naj bi se pa tudi spomnili želja premil. knezoškofa, katero je izrekel pri posvečevanju zvona: Zvonovi naj vzbujajo v srcih vernikov ljubezen do Boga, Marije in čednostnega življenja, na drugi strani pa stud pred strastmi in grehi!

Poleg krasnega velikega zvona je do bila poljska cerkev ravno sedaj tudi dva nova stranska oltarja. Sedaj treba še dveh stvari: slikanje cerkve in novih orgelj — in potem bodo smeli Poljci reči, da imajo po svoji in g. župnika gorečnosti in požrtvovalnosti eno izmed najlepših svetišč Marijinih v škofiji! (Glej sliko.)

L I S T E K.

Zvon vernih duš.

Bilo je okoli leta 1825 v Madridu, v glavnem mestu Španije, ko je sedelo deset od nog do glave oboroženih mož v nizki, temni sobici okoli mize, na kateri je stal velik vrč vina. Govorili so med seboj šepetaje; pred vrati pa so imeli nastavljenega stražnika.

Na Španskem se je takrat širil upor proti vladarici Ljudje, ki so širili ta upor, so nazivali sami sebe »naprednjake« ali »radikalce«; kakšni so bili, nam znači dovolj to, da se je obračal njihov srd zlasti proti cerkvi in duhovščini, posebno pa še samostanom. Seveda so imeli v svojih načrtih tudi to, da se iztirajo jezuitje iz dežele, da se oropa samostane njihovega premoženja. Rabili so najrazličnejša sredstva, da bi naščuvali ljudi proti duhovščini in samostanom; razširjali so najnesramnejše laži o cerkvi in redovnikih, kakor to navadno delajo »kulturonosci«, naj se potem nazivljejo kakor hočejo.

»Naša stvar stoji izborna«, pravi eden izmed navzočih; »ljudje pristopajo trumoma k nam; najboljši naš služabnik pa je kolera. Cel svet verjame, da so farji, zlasti pa jezuitje, zastrupili vodnjake in da prihaja odtod bolezen. Po celem mestu smo raztresili posebne liste s temi novicami; naši služabniki so razdelili mnogo denarja med reveže in vdove ter pri vsaki priliki nekoliko pozabavljali proti samostanom. To stori ljudi besne in težko čakajo trenutka, ko bodo goreli menihi na gromadi.

»Čudovita sreča za našo stvar!« zakliče nekdo drugi: »najpreje suša na polji, potem kolera, ki razsaja zlasti v stanovanjih nižjih slojev. To nam rodi upornežev kot kobilic!«

»Živio lakota in revščina!« se oglasi tretji in izprazni svoj kozarec do dna.

Njegov sosed, mlad, lep človek, ga potegne nekoliko v stran in ga vpraša: »Kdaj pa začnemo?«

Predsednik zbrane družbe premišljuje nekoliko časa, potem pa pravi: »Še nocoj!«

»Tako je prav!« pritruje cela družba. Potem nadaljuje: »Še nocoj se morajo pokazati na strehah štirih samostanov rdeči petelini, še nocoj mora skočiti par menihov in nekaj farjev v nebesa. Mi se razdelimo, jaz in Diego bodeva šla k jezuitskemu samostanu, ti Fernan«, pri teh besedah se obrne proti mlademu čvrstemu mladenču, »idi k frančiškanom in nastopi proti njim v imenu napredka in svobode; ostali štirje pa naščuvajte druhal proti bogatemu samostanu sv. Dominika. Naši uslužbenci priženo manjše gruče in jih priklopijo zbrani množici. Da bo šla vsa stvar v redu, vam zapovem, da

se vse to začne ob prvem udarcu »Ave Marija«. Do tedaj je še celi dve uri. Okoli polnoči se snidemo zopet tu, če ne bo posebnih ovir. Tako!«

»Doveli mi, da izpregovorim par besedi«, pravi oni, katerega je preje imenoval Fernana. »Ali bi ne bilo bolje, da počakamo toliko časa, da odzveni »Ave Marija?«

»Zakaj?« golči predsednik; »ali si praznoveren? se li bojiš?«

Fernan se porogljivo smeje in pravi: »Ljudstvo je še praznoverno; ono ima še vedno navado, da moli k Mariji in za verne duše v vicah, ki zvonijo zvečer v zvonikih. Pusti jim to veselje in zaukaži napad po zvonjenju. Ko se bo čul zadnji udarec iz lin, tedaj na noge; ali je prav tako, tovariši?«

Vsi so bili s tem nasvetom zadovoljni; zato se je predsednik udal.

Neka čudna slutnja je obšla naenkrat naše znanca, ko so se začeli razhajati.

»Jaz bi rad vedel, kaj te je nagnilo k temu predlogu?« vpraša nekdo Fernana.

Ta odgovorovi mirno: »Lahko si misliš. Mislim sem nato, da damo menihom, ki bodo stopili danes v večnost, še nekoliko časa, da pomolijo za svoje duše. To se vendar dovoli celo zločincu pod vešali, če verjame na Marijo in verne duše ali pa ne!«

Prejšnji strmi in pravi: »Ti nisi še pravi naprednjak.«

Čez poldrugo uro so doneli glasovi zvonov iz stoterih lin Mariji v čast in klicali vernike, da počastijo Brezmadežno in se spominjajo vernih duš v vicah. Vsak vernik je pomolil v čast Mariji in za verne duše bratov in sester, ki trpe v kraju očiščevanja.

Tedaj nastane vihar in kmalu se je dvigal plamen proti nebu. »Svoboda« je nastopila s svojimi strašnimi sredstvi: požar, ropanje, morija. Zopet so zapeli zvonovi, vojaštvo je prihitelo na ulice; dolgo je trajal boj med močjo vlade in med močjo upornikov. Ko je ura bila polnoč, bilo je na stotine upornikov v ječah pod strogim vojaškim nadzorstvom.

Čez dva dni je bil Fernan obsojen na smrt. Ko je bila obsodba podpisana, je imel biti Fernan čez tri dni ustreljen.

Soprogi Fernanovi je bilo dovoljene, da je obiskala svojega nesrečnega moža, ki je bil zaprt v posebni celici. Bila je nedolžna, pobožna duša, ki je živela le za Boga in za svojega tako ljubljenega moža. Zgrudila se je s strastnim klicem, ko je zagledala svojega moža uklenjenega ležati na tleh. Njena bolečina je bila neznosna. Kako srečno sta živela s tremi otroci, dokler ni začel zahajati v hišo nek »prijatelj«, ki je zapeljal Fernana, da je začel brati vstaške liste, spravil ga je naposled seboj v taka uporniška društva in ga pregovoril, da je pri-

stopil k vstašem. Večkrat je sicer čutil v sebi glas, ki mu je branil iti na tej poti dalje; a sram ga je bilo, da bi se vrnil. Kakšen vspeh in kakšen konec je imelo njegovo delovanje? Postal je zločinec, upornež, — čeprav ni omadeževal svojih rok s prelivanjem krvi — in slednjič naj umrje kot izdajica domovine. Zapusti naj družino brez podpore. Kako huda mu je postala ločitev od svoje žene, ki jo je vedno ljubil in spoštoval, od svojih ljubih otročičev.

Upiral je svoj pogled zdaj v ženo, zdaj v verige, potem zopet v umazane zidove svoje ječe.

„O uboge duše, molite za Fernana!“ — vzklikne žena; „prosite pri Bogu usmiljenja! Celo življenje se vas hočem spominjati, samo da mi ohranite mojega moža. O Bog, o Bog, nikar me ne zapusti v tej sili!“

Te besede so segale Fernanu globoko v srce in dvignil je svojo ženo in ji ljubko zroč v obraz rekel: „Preljuba, ne bodi potrta! Vsi moramo vendar umreti. Izročimo se Bogu. Jaz sem to tisočkrat zaslužil; to sedaj uvidim. Jaz sem ga zapustil in verjel ničvrednežem. Kako so ravnali ti „prijatelji“ z menoj v nevarnosti, ko so korakali vojaki in ko so frčale kroglje? Da so skrili svoj hrbet, so mi pred nosom zaprli samostanska vrata in me pustili zunaj na milost in nemilost vojakov. To je zvestoba in hvaležnost sveta. Jaz pa sem zaslužil. Zahvaljujem Boga, da mi je dal to spoznanje, da smatram svojo smrt za pokoro za to, kar

sem storil tebi in tvojim otrokom.“

Žena ga objame.

„In sedaj“, nadaljuje, „te prosim samo jedne stvari. Jaz se hočem z Bogom spraviti. Ko bi Bog hotel meni podaljšati življenje, pokazal bi, da mislim resno s svojo pokoro. Tako pa ne morem drugega storiti nego to, da pripoznam, kar sem zagrešil in da prosim Vsemogočnega za usmiljenje. Zato te prosim, da mi pokličeš spovednika in moliš z otroci zame!“

„Moj ljubi Fernan!“ pravi jokajoča žena, ki je še vedno visela na njegovem vratu: „kako si dober. Jaz sem vedela, da ti nisi nikoli tako hudo mislil. Sedaj bo vse dobro in jaz upam, da te ljubi Bog ohrani družini.“

Žena odide. Črez dobro uro javi nek redovnik svoj prihod našemu jetniku. Po spovedi, ki je trajala precej dolgo, pravi Fernan: „Sedaj se gre samo za to, da povrnem samostanu škodo, katero sem mu napravil. Prosim, govorite z gospodom gvardijanom, kako visoko ceni škodo, da sporočim ženi kot zadnjo željo to, da povrne to škodo!“

„Ljubi sin“, odvrne menih resno, „stvar je v redu. Krvi nisi preival; oni del samostana, ki je zgorel, bi bili mi tako ali tako podrli, ker je bil že malo vreden; druga škoda pa ne pride v poštev; sicer so pa to drugi napravili. Nasprotno ti pa izjavim, da ti je vse odpuščeno, karkoli si zagrešil proti samostanu. Če je božja volja, da te iztrga v najlepših letih iz srede družine, je to vendar

dovolj velika pokora. Če bi te pa vladarica pomilostila, kar se lahko zgodi, tedaj je tvoja dolžnost, da daš po svojih močeh miloščino.“

„Kdo mi je porok, da smem biti miren, da mi ni treba nobene stvari povrniti?“ vpraša jetnik.

„Jaz“, odvrne pater, „gvardijan našeg samostana in provincijal. Jaz sporočim redovnemu generalu in vse bo dobro.“

Obtoženec je bil ganjen do solz: „Jezus — miloba, krotkost, ponižnost in potrpežljivost — to je osveta tvoja in tvojih namestnikov!“ Fernan je pokleknil in poljubil suhemu menihu roko.

Še isti dan je poslal frančiškanski provincijal na kraljevi dvor sela s pismom, v katerem je prosil za pomiloščenje ubogega Fernana. Provincijal je bil s kraljico znan; zato ni dvomil, da ne bi bil uslišan. Toda za par ur preje pa je prišel v kraljev grad nek drugi sel s pismom, v katerem se prepoveduje pomiloščenje Fernana. Kdo je odposlal tega sela? Nihče drugi nego nekdanji Fernanovi „prijatelji“ in politični zavezniki. Zvedeli so namreč, da se je ta v ječi spreobrnul in so ga zato smatrali za odpadnika od „svobode“ in „napredka“. Bali so se, da jih izda, če bi bil pomiloščen. Zato ga je treba spraviti s pota. Na kraljevem dvoru so pa imeli ti ljudje tudi nekaj skrivnih zaveznikov. Ti naj bi na vsak način preprečili pomiloščenje Fernanovo. (Konec prih.)

Razgled po domovini.

Opozorjamo na članek: Našim naročnikom! V njem razlagamo, zakaj smo že danes priložili položnico poštne hranilnice; obenem pa razpisujemo lepa novoletna darila za tiste, ki pošljejo naročnino do novega leta in rešijo v to določene uganke.

Osebnne premembe v ljubljanski škofiji. Kanonično sta bila vmeščena častita gg. Janez Dobnikar, bivši župnik na Jančah, na župnijo Smlednik, in Janez Dolinar, bivši kapelan v Logatcu na župnijo Janče. Premeščeni so čč. gg. kapelani: Anton Poljšak iz Naklega kot ekspozit v Bevke, Frančišek Pavšič iz Dovjega v Naklo, Ignacij Zaplotnik iz Škofje Loke v Logatec, Andrej Zgaga iz Šmartina pri Kranju v Št. Janž.

Visoko cerkveno odlikovanje. Njegova Svetost papež Pij X. je imenoval prečastitega gosp. častnega kanonika Josipa Smrekarja, profesorja bogoslovja, ob priliki njegovega vpokojenja za svojega hišnega prelata.

Nikar prezreti inserata: Zastonj!

Odlikovanje. Njegovo veličanstvo cesar je podelil profesorju na I. državni gimnaziji v Ljubljani, č. g. msgr. Tomo Zupanu, povodom njegovega umirovljenja viteški križec Franc Jožefovega reda. Odličnemu prvomestniku „Družbe sv. Cirila in Metoda“ k zaslužnemu odlikovanju najiskrenejše čestitamo!

Redko slavnost je obhajalo v nedeljo, 23. oktobra v Ljubljani „Katoliško društvo za delavke. Praznovalo je svojo desetletnico in blagoslovljenje nove društvene zastave. Slovesnost se je nenavadno veličastno izvršila; veljala je obenem kot jubilejna slavnost ljubljanskega krščanskega delavstva v proslavo brezmadežnega spočetja. V ta namen se je slavnost vršila pred zgodovinsko znamenitim spomenikom Brezmadežne na Šent Jakobskem trgu, ki je bil postavljen Mariji v čast od deželnih stanov l. 1582.

Notranjske novice.

— **Smrt vsled mušjega pika.** V ljubljanski bolnici sta umrla že dva vsled mušjega pika. Bila sta to Marija Arhar iz Borovnice in Anton Možina z Vrhnike.

— **Maščevanje.** V Sinadolih je služil Anton Kuder, doma iz Riže pri Postojni. Ker je pa gospodarju delal več škode kot koristi, ga je odpustil iz službe. A Kuder se je hotel maščevati. Nekaj časa se je še klatil okolu gospodarjeve hiše ter mu poruval vse zelje na njivi in polomil nekaj mladih drevesec. Zato so mu prisodili 7 mesecev ječe.

— **Prijet goljuf.** Ankrej Osredkar iz Polhovega Gradca je pomagal Ivanu Končanu iz Dobrove skladati steljo, katero je Končan prodal. Končan je rekel kupcu, da bo po denar pozneje prišel ter je odšel po opravkih. Medtem je pa šel Osredkar k kupcu ter zahteval 17 K češ, da ga je Končan poslal. Kupec dá zahtevano svoto, toda, kako se začudi, ko zvé, da je osleparjen in

da Končan po denar ni poslal. Osredkarja so iskali, ga dobili v žganjariji in seveda odpeljali v špehkamro.

— **Nevaren tat.** Anton Butek, pristojen na Vrhniko, je bil pred nekaj dnevi aretiran v Ljubljani. Osemkrat je bil že zaradi tatvine kaznovan in šele 5. avgusta je bil izpuščen iz prisilne delavnice, pa je že zopet na sumu, da je vlomil skozi okno neke hiše v Ljubljani.

— **Medvedja rodbina** se je pred kratkim klatila po postojnskem okraju. Zasedili so jo v javorniških gozdih precej nizko. Škoda, da se lovčema pred medvedjo tako tresejo hlače! Korajže ni!

— **V norišnico** so odpeljali pred dobrim tednom nekega gospoda iz Postojne. Sicer gospodu tega nikdo ni privoščil, toda, sedaj se vsaj vé, zakaj so bili dopisi v „Narodu“ iz Postojne tako neumni

— **Govori se**, da je bil v Postojni nek liberalen mož že na vseh koncih in krajih zadolžen; ko je pa dobil par soldov, so pa še prišli mogočni in še bolj liberalni gospodje in so ga še za te bore ošpili. Tako znajo, potem se pa delajo dobre!

— **Po farovškem klanecu** je stekel zadnjič prazen voz. Škoda, da ni prevrnil bržolarjeve kolibe ter vrgel njegovih umazanih „Narodov“ po tleh, kakor je preje enkrat naredila burja!

— **Ogenj na Razdrtem.** Dne 16. oktobra je požar uničil šest hiš z gospodarskimi poslopji. Vsi so revni in zavarovani samo za 4290 K, škoda pa znaša 14 300 K. Gasile so tri požarne brambe in s tem odvrnile večjo nesrečo.

— **V Šempetru in dalje po Notranjskem** kaže, da so z vsem zadovoljni in da je vse prav, ker ne pošljejo nič novic.

— **Burja brije**, pa prav dobro je začela pretekli teden. Prav! Listje nam bo spravila z dreves, da bomo dobili steljo, nam bo pa naredila život čil in krepak. Bolje, da nas brije burja, kakor korbinas pa še naprej brili liberalci!

Od Št. Petra.

— **Za združitev zemljišč** je pričela agrarska oblast nagovarjati posestnike v šentpeterski občini. To je napravilo veliko pomislekov in besedi, iz česar se razvidi, da gode težko šlo, posebno, ker ni potrebnega skupanja med ljudstvom.

— **Srce močno bije** nekaterim za odpeljavo ceste preko Javornika v Lož. Tudi mi smo za to, da le ne bo tako draga, kakor je ta na pivški strani!

— **Trikrat nič** je vredno vzdrževanje različne prevozne poti od šentpeterskega kolodvora proti Zagorju, to pa menda samo zato, ker rabijo to pot tri občine?

— **All je res šentpeterski kolodvor** travnik in državna cesta njiva? Da. Saj je slavni občinski odbor v Št. Petru dné 8. sept. t. l. izrekel, da je pot služéča prevozu od te ceste in kolodvora „poljska pot“.

— **Dober sosed.** Krčmarica I. Ž. je v pretečenih dneh odšla po opravkih z doma. To priložnost je uporabil njen sosed ter hitel v Postojno naznanit, da ta oseba pri tej in tej hiši ne izvršuje več krčmarske obrti, da naj se ji hitro koncesija odvzame in njej podeli. Okrajno glavarstvo je dalo takoj stvar preiskati ter našlo, da obrt radi lastnice koncesije ni prav nič trpela, ker so ostali domači tri dni vse v redu držali, četrtri dan pa je bila že gospodinja doma. Dober sosed je to kaj ne?

— **Kozji rog iščejo** nekateri Radohovci, da bi onega, ki jim zboljšuje zemanjeno gospodarstvo, notri spravili. Pri tem so pa sami zelo čudno zabiti — pardon zaviti — res uprav kozjemu rogu podobni.

— **Boletova mlekarna** se odpre, kakor kažejo napisi, prve dni novembra. Sitnosti je nastalo pri tej stavbi dovolj, izvečine vsled tega, ker podjetniki in delavci ne morejo dati na zaslužku popusta. Bole menda misli, da je mogoče delavcu na zaslužku tako odnehati, kakor odneha „židovski komi“ pri metrih. Ker je pa nasprotno res, posreduje c. kr. sodišče v Postojni, katero je že dné 30. septembra z razsodbo Boletu povedalo, da ima Jakobu Smrdu iz Klenka plačati za prodani les 240 Kron več, kakor on misli. Kadar končajo ostale pravde, nam bo mogoče povedati še kaj.

— **Nekaj nenavadnega** jo to, da do sedaj v kljub temu, da je bilo videti na Pivki že dvakrat sneg — zadnjega več dni — ni bilo še slane in da se je v dnevih okrog sv. Lukeža pri vročem solncu otava sušila.

Gorenjske novice.

* **Od sv. Jakoba ob Savi.** Podpisani se čutim vezanega izreči javno svojo zahvalo za veledušno postopanje slavne „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“. Zavarovan sem bil za klajo pri omenjeni zavarovalnici in sicer za 200 stotov mrve nad hlevom, za 200 stotov pa na podu. Dne 30. septembra pa mi je ogenj uničil kozolec, ki stoji popolnoma zunaj vasi in v njem do 200 stotov mrve. Jaz sem preje živel v misli, da sem zavarovan za vso klajo, dasi pogodba izrečno govori samo o klaji nad hlevom in na podu. Dasi torej nisem imel popolne pravice na svoji strani, vendar je vpoštevala slavna „Vzajemna“ moja nesrečo in napačno prepričanje ter mi veledušno povrnila škodo. Slovenski kmetje! prepričan sem, da bi no-

bena druga zavarovalnica ne bila v tem slučaju postopala tako. V nesreči se spozna pravi prijatelj. Andrej Paternoster župan.

* **Dobrova**, 15. oktobra. V sredo, dné 12. t. m. obhajala je dekliška Marijina družba iz Preserja tukaj na Dobrovi kaj spodbudne jubilej petdesetletnice Marijinega brezmadežnega spočetja. Ob pol 9. uri zjutraj prišlo je le sem pod uzornim voditeljem p. n. duhovnim pomočnikom g. Frančiškom Zega 60 družabnic Marijinih. Naš blagi g. dr. Ivan Zoré imel je kaj temeljit in slavnosti primeren govor in sv. mašo; maševal je tukaj tudi voditelj druž. g. Zega. Večina prišlih deklet je bila opravila sv. spoved že doma; ostale pa tukaj na Dobrovi, kjer se bile tudi vse obhajane. Petje te družbe je precizno in izborno. Pele so dekleta pri sveti maši in tudi po vsem duhovnem opravilu pesmi iz g. patra Ang. Hribarja pesmarice. To pesmarice imajo izvrstne pevke te družbe že popolno v svoji oblasti. Da se tako izborno v petji izvežbane, je zasluga petmesečnega truda njihovega voditelja gospoda Fr. Zege, kateri jih je sam in jih še v petji vežba. Kar je posebno poudarjati je to, da so ta dekleta tako uzornega obnašanja, da mora človeka ganiti v dno srca. Po dokončanem opravilu šlo jih je več pred oltar Lurdske Matere božje, kodar so kleče goreče molile, druge pa pred veliki oltar, kjer so bile v pobožno molitev zatopljene. Vidi se, da v tej družbi vlada prava krščanska disciplina in pravi duh božji.

* **Iz Čemšenika.** Večkrat je naš Podgorc katero pogruntal v Vašem cenjenem listu, pa popolnoma je pozabil naših cest. Zato se je tudi mene polastila želja, pridobiti si časnikarsko slavo. Opozoriti hočem Podgorca na peta pod Jelenovim regem, katerih on menda ne vidi ali noče videti. — Hvala Bogu, samotar, da ti ni treba kolovratiti po svetu: boljše je mirno životariti v veveričinem gnezdu, kakor prestavljati noge po čemšeniških „cestah“. Niti Podšentjur niti v Zagorje nimamo nobene ceste. Pa vendar, saj veš, Podgorc, kolikokrat jo je treba ubrati Podšentjur; po blatu in vodi hoditi v Izlake k sv. Jurju je zelo zdravo za tvoje podplate, se nič ne raztrgajo, ker je tako mehko. Velikokrat, sem rekel, jo čemšeniški hribovci režemo Podšentjur: tam se vse dobi, kakor v „Iblan“. Štacnarji ponujajo svojo „najboljšo“ robo, same pa nemčurstvu diši včasih, pa kaj to, da gre le „kšeft“ dobro naprej. — Zlasti pa dela čast podšentjurskim možem rajfajznova posojilnica in mlekarna, kjer imamo tudi Podgorci važne opravke. Naš kapelan obiskuje po dvakrat na teden šolo nasproti sv. Jurju: kako krvavo torej potrebujemo poštenega pota v podšentjursko mesto s pošto in brzojavnim uradom. — Isto tako pogrešamo cesto na Zagorje ob Savi,

kjer imamo železniško postajo in kamor hodijo naši možje in mladeniči kopat „ta črnega“. Ubogi premogarji, ki morajo predstavljati trudne ude po tako slabem potu! — Jedno cesto pa vendar zmoremo Čemšeničani. Iz Šentgoterda, sedeža našega občespoštovanega župana, se vije proti našemu „trgu“, pelja mimo „graščine“ Podgorca, nato pa drži še do Potovca: tu je pa konec kamniškega okraja, konec tudi te slavne, zanimive ceste. Vse lastnosti najboljše ceste

naših liberalnih nemškutarjev: kaj še-le, če jo mahaš po noči iz Šentgoterda; kakor „ringelšpel“ se sučejo tvoje trudne kosti semintje po kamenju. — Drugod imajo kanale pri cestah zato, da se v njih blato nabira ter trava raste. Stari kanal od župniškega vrta do „Lojza“ na gornji strani ceste bi ne bilo napačno malo osnažiti, kakor mislim jaz, izkušen „prat'kar“; je popolnoma zabasan. Ob deževnem vremenu teče voda od Pikeljnovega kozolca skoro do Zaloš-

delili, da bo v njej drv zmanjkalo, — za par toporišč se bo že dobilo lesa. — Torej je torej naša cesta, ki bi bila k večjemu jablanskega samotarja, za nas, čemšeniške meščane, je malo preslaba. Kajne, Čemšeničani, tako se govori v časopisih, ne pa tako kakor naš Podgorc. — N'gav prat'kar.

° Čegave so Jesenice? Nemški Vsaj tako mislijo tukajšnji hajlovci in rodni odpadniki, ki nastopajo že tako prodržno, kakor bi bile Jesenice pruski pašaliki slovenski domačini pa le pruska raja.

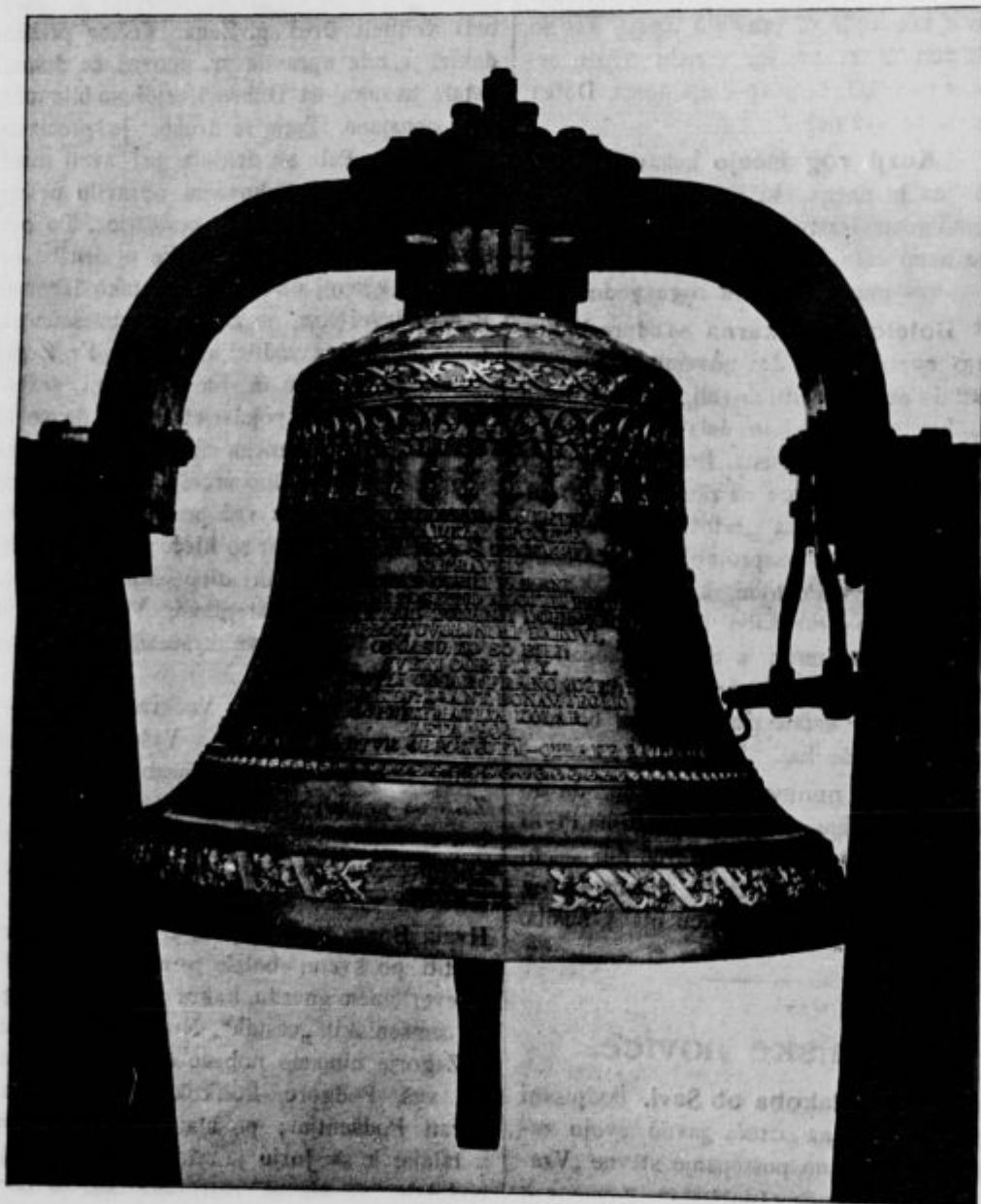
° Kaj se je zgodilo 9. oktobra? V tovarniško kantino kjer je gostilničar slovenski odpadnik Paar, je prišel slovenski fant in pozdravil z: „Dober večer“. Ta prijazen pozdrav je tako razburil navzoče hajlovce, da so skočili pokoncu, in tovarniški zdravnik Orestes Wolf je od fanta zahteval, naj z njimi vpije „heil“! Seveda ni hotel ubogati, zato ga je skušal zdravnik izriniti iz kantine, toda fant mu je priložil krepko zušnico, ravno tako kantinerja Paaru, ki je prišel Wolfu na pomoč s svojim bičem. Najlepše pa je rešil svojo domovino nadebudni šestnajstletni sin Paarot, ki je pred kratkim že imel vsled hajljanja sodnijo opraviti. Ustrelil je na slovenskega fanta z revolverjem, pa ga k sreči ni rasil. Kroglja je šla mimo glave. Nemški časopis o tem napadu molčijo, dasi drugače za vak prazen nič zaženo krik. Sedaj ima vso zadevo v rokah sodnija v Kranjski gori, ki bo odločila, ali se sme streljati v nemški kantini na mirne slovenske goste.

° Namere savske tovarne in njenih privržencev so prozorne. Hočejo ponemčenje Jesenic. Zato je njihova najprisrčnejša želja dobiti občino popolnoma v svoje roke, in ta želja se jim utegne zgoditi, ako Jeseničani ne bodo pravočasno stopili na noge. V gospodarskem oziru ima tovarna že premoč, ki vedno bolj raste. Kdor pa je gospodarsko močnejši, je pogosto tudi politiško močnejši. Poleg tega se obeta po novi železnici vedno več nemškega življa, ki gotovo ne bo v prid slovenski narodnosti. Torej pozor in na delo, ako nočemo kedaj služiti za podlago tujčevi peti.

° Električno moč bi rada savska tovarna dobila iz Radovne. Ogled se je že vršil 24. oktobra.

° Tovarniška godba na Savi pri Jesenicah, ki jo vzdržujejo večinoma delavci, nima stanovanja v tovarniških prostorih. Letos se je že tretjič selila in zdaj ima svoje vaje na nekem kegljišču. Ali ne more tovarniško vodstvo preskrbeti boljšega prostora godbi?

° Nesreče. Smrtno se je ponesrečil na Jesenicah železniški sprevodnik Namor iz Šiške. Pri premikanju vagonov se je spodtaknil in padel na železniški tir. Vagon mu

Najtežji zvon na Kranjskem (pri D. M. v Polju).

ima, samo eno ponižno prošnjo ima do vas: „Usmilite se me vsaj ve, „ta viš“ čemšeniške glave, in me včasih malo posujete; ne pozabite pa tudi mojih kanalov, ako ste tako prijazni in postrežljivi; bo dobro za vaše kosti in vašo živino!“ tako se glasi njena prisrčna želja. Oglej si jo vendar bolj natančno, Podgorc! V klancu nad Novakom je toliko kamenja, da se še po dnevi vrtil in meša pod nogami, kakor politika v glavah

kega znamenja kar po sredi ceste, da bi v njej malo da ne lahko plaval. To pa zato, ker nikoli ne pokažete kanalom matike in svojih rok. Nekdo se je iz vas norčeval, češ ne morejo kanalov iztrebiti in prekopati. Tega pa nikar ne pustite, da bi vas opravliali hudobni jeziki! Šment ni, da ne bi mogli nasaditi matik! Res trda nam gre za drva, — pa še v planino jih ne smemo hoditi sekati; kakor se kaže, jo bodo toliko časa

je šel čez prsi in ga tako težko poškodoval, da je v petih minutah umrl. — Pri predoru na Hrušici se nesreče vedno ponavljajo. Nekoga Italijana, Janeza Zanona, so železniški vozički pretisnili čez prsi. Zanon je umrl vsled poškodbe. Žena, ki je prišla iz Italije, ga je dobila že mrtvega. Nekaj dni pozneje pa se je posulo v tunelu na Hrvata Krznariča. Poldrugo uro je trajalo, preden so ga mogli oprostiti in prenesti nezavednega v bolnišnico, kjer je še isti dan umrl. — V Begunjah je Gašper Fras sekal smreko. Drevo je padlo nanj in mu zlomilo nogo.

* **Močna cev** je počila pri parnem kotlu v tovarni. Nesreče ni bilo nobene, le precej strahu.

* **Močan Črnogorec.** Neki črnogorski delavec na Hrušici je dobil v pretepu s Kranjci z nožem 7 ran; vendar bo okrevail.

* **Poročil se je** Fr. Svetina, sin gostilničarja v Žirovnici z gđ. Ivano Legat iz Lesc.

* **Tujci na Bledu.** Na Bledu se je mudilo od 21. avgusta do oktobra 2853 tuincev.

* **Izpod Triglava.** Triglavsko kočjo je obiskalo letos v času od dne 22. maja do 20. septembra 346 turistov. Po narodnosti je bilo Slovencev 184, Čehov 56, Hrvatov 9, Nemcev 93, Lah 1, Mažar 1, Francoz 1, Anglež 1. V Aljaževem domu je bilo od otvoritve dne 7. avgusta do zaključitve dne 25. septembra, torej v 7 tednih do 1000 gostov.

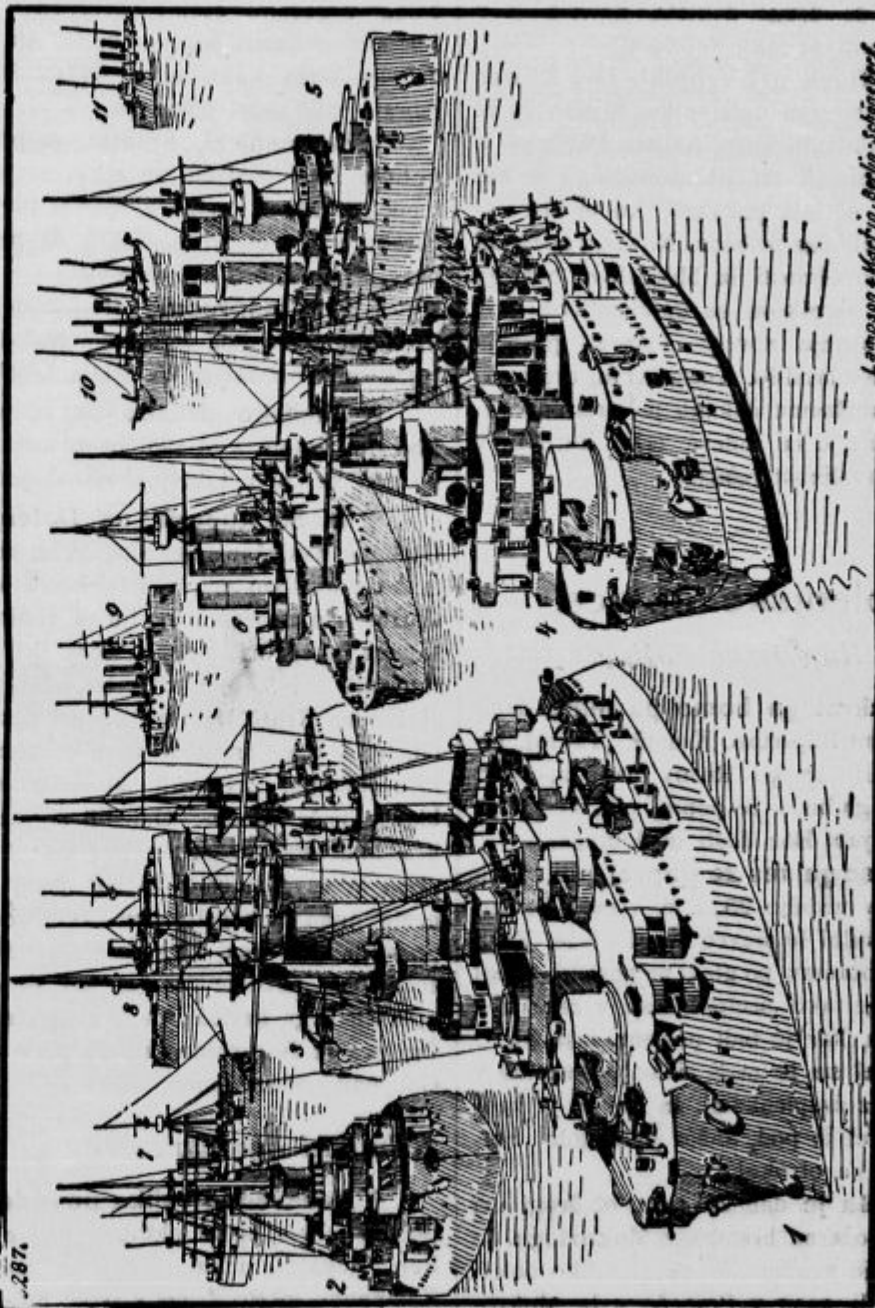
* **Janče.** Dne 25. oktobra so nas zapustili naš ljubljani župnik Janez Dobnikar in se preselili v Smlednik. Samoobsebi je umevno, da je vselej hud udarec za faro, ki izgubi dobrega dušnega pastirja; zato tudi naša fara žaluje za dušnim vodnikom, ki so dobrih 13 let delovali med nami kot pravi apostoli. Ločili so se od nas, a njihovo delo ostane med nami trajno nepozabljeno. Pri glasni molitvi ob nedeljah pred Najsvetejšim, ki so jo vpeljali župnik in se je vselej z nami udeleževali, se jih bomo tudi v prihodnje spominjali in tako skušali povrniti trud, ki so ga z nami imeli. Bog blagoslovi Vaše delo, gospod župnik, tudi v novem vinogradu Gospodovem.

* **Komisija** je hodila po Spodnje Koseški občini v Črnem grabnu šele 21. oktobra in cenila škodo, katero je napravila toča in vihar pred enim mesecem. Ogleovali niso, kakor navadno, po polju, ampak kar po kozoicah. No pa saj po polju nimajo česa iskati, ker so pridelki večinoma že spravljani in take so sklenili, da občina ni dosti prizadeta po uimi, čeprav je že toča vdrugeč pobila. O kako rada gosposka pozabi na kmeta, razen kadar je treba kaj dati.

* **Iz Št. Gotarda.** Slabo vreme smo imeli od 14. septembra do 13. oktobra. Vsak

dan je šel dež, dvakrat celo sneg. Vsled slabega vremena niso mogli ljudje sejati, ne ajde žeti, nekateri celo do sv. Luča niti zrna niso usejali. Pozneje pa je hvala Bogu zopet solnce posijalo. — Na praznik posvečevanja vseh cerkvâ smo praznovali jubilejno slavnost; od maja sem imajo naš gospod župnik vsako nedeljo in praznik po dve sv. maši; Bog jim povrni! Avgusta meseca smo dobili tudi nov poštni nabiralnik,

požrtvovalnost in delavnost. — Dne 26. okt. pa je prišel prvič v našo sredo novi gospod župnik Janez Dobnikar. Vas je bila vsa okrašena z mlaji, zastavami in s slavoloki. Može so se mu peljali nasproti. Fantje so ga pozdravili na konjih. Dekleta in šolski otroci so ga sprejeli z zastavami. Celo požarna bramba iz Pirnič se je prišla poklonit novemu gospodu. Bog daj, da bi gospod užil med nami obilo veselja!

Baltisko brodogradnja.

ki nam je jako prav prišel. Nahaja se pri g. Jožefu Cukjati. Župljan.

* **Iz Smlednika.** Dne 16. oktobra se je poslovil od nas gospod župnik Janez Karlin. Preživel je med nami malodane petnajst let. Bil je vsestransko delaven v cerkvi in zunaj. Za spomin je daroval naši farni cerkvi krasno monstranco v romanskem slogu. Najprisrčnejša hvala mu za ta veliki dušni dar. Naj bo uverjen, da mu ostanejo Smlejšci trajno hvaležni za vso njegovo skrb,

* **O mlekarstvu** bo predaval gospod J. Legvart iz Ljubljane v medijskih toplicah pri Izlakah, dne 6. novembra (v nedeljo) ob 3. uri popoldne. Ljudstvo se vabi k obilni udeležbi.

* **Iz Trzlča** se nam poroča: Naša dekliška Marijna družba je priredila lepo slavnost v čast Brezmadežni. Vse točke, kot govor, deklamacija, petje in igri, so se prav povoljno in v splošno pohvalo izvršile. Jako jo ugajala igra „Prvi čudeži v Lurdu“. So

pa tudi vse igralke bile na svojem mestu; ravnotako je zelo ugajala igra „Nebeška vratarica“. Ta igra je res lepa, podučljiva, a tudi ganljiva. Vsem vdeležencem bo ostala ta slavnost v najboljšem spominu. — Kljub raznim zaprekam se naša družba vrlo dobro razvija. Društvenice imajo svoje stanovanje, tu se zbirajo, tu imajo skoro vse slovenske katoliške časnike, lepo knjižnico, ki šteje že nad 400 nabožnih in podučnih knjig. Naša želja je, da se pod zastavo Marijino zbero tudi še druga dekleta, katerih je v tržiški župniji še jako veliko.

— **Iz Bevk pri Vrhnikl.** Dne 25. okt. smo dobili novega duhovnika, ki smo ga že težko pričakovali, gosp. Antona Poljšaka iz Naklega. Sprejeli smo jih slovesno, a še vse drugače bi se bili pokazali, ko bi bili natančno vedeli čas prihoda. Novemu gospodu želimo zadovoljnosti in blagoslova božjega med nami; vernikom pa sprejemljivih src, da bo delovanje novega dušnega pastirja obilno sadu obrodilo. Knezoškofu, ordinarijatu in vrhniškemu dekanu pa prisrčno zahvalo, da se je ta zadeva tako hitro in v občno zadovoljnost rešila!

Dolenjske novice.

Iz Šent Rupertske doline.

† „Takrat ga bomo pa pili“, dejal je neki Šent-Ruperčan. Kedar? „Takrat, ko bomo slavili zmago Rusov nad Japonci.“ No, lahko ga bodo že poprej pili, ker letos ga je dal ljubi Bog dosti in dobrega.

† **Pa so ga res že poprej pili**, tako da jim je v nedeljo 23. t. m. v neki Št. Rupertski gostilni le preveč segel v lase. Eden leži sedaj obrezan po glavi na postelji, drugi pa, ki ga je tako „seciral“, sedi v zaporu v Mokronogu, kar je tudi pošteno zaslužil.

† **Igral se je mali sinko posestnika v Praprečah** z žveplenkami. In kaj se je zgodilo? Zgorel je pod, kašča in kozolec Stariši, pazite na otroke!

† **Spala je** dne 25. t. m. ob drugi uri popoldne požarna bramba v Mokronogu. Iz Trebnjega je vendar še enkrat toliko daleč, pa so prišli gasit v Prapreče, a iz Mokronoga smo jih čakali zastoj.

† **Cestni odbor — kje si?** Po tebi poprašujejo vsi, ki hodijo iz Št. Ruperta v Bistrice. Cesta je ozka; če se dva voza srečata, še ogniti se ne moreta. Želeti bi bilo, da bi se za to cešto bolje poskrbelo.

† „**S klerikalci držim**“, rekel je nek odličen mož iz Bistrice, „zato ker sem kmet, in klerikalci držite z nami. Liberalci pa držijo samo z veleposestniki in z Nemci.“ — Torej, dr. Tavčar, pojdi se ti s svojim Švegelj-nom solit.

† **Šola bo premajhna** — na Trebelnem, vsaj tako tožijo nekateri, četudi mnogokrat otrok ni v šoli nad pet. In oblasti hočejo ali šolo povečati, ali drugje novo zidati. Zato je nek Trebelan c. kr. krškemu okrajnemu glavarju prav dobro povedal pri obravnavi za novo šolo, da pojde v Ameriko. Kje bo pa drugje denar dobil?! Tudi v Mokronogu se pritožujejo, da bo nova šola premajhna. Naj pa še eno zidajo v Majlandu!

† **Liberalce so volili** nekateri Trebelani v okrajni cestni odbor, ker so jim liberalci obljubili popravo ceste. Ali mislite, da vam bodo kako milost skazali? Saj jo morajo tako sami popraviti.

† **Zapomni si, kmetič**, za prihodnje volitve. Naši poslanci so rekli, naj se ti dá letos 150.000 K podpore, ker si revež. Liberalni poslanci so pa rekli, da ne. Tudi prav, samo dobro si zapomni!

† **Vrlo napreduje** drevesnica v Mokronogu. Sedaj ima že ograjo. Naredil jo je rojak mokronoški g. Weibel iz Ljubljane.

† **Akcijsko družbo** za mokronoški liberalni kolomaz bi radi imeli nekateri, pa ne gre, ker je v Ljubljani obroč počil.

† **Iz Št. Ruperta na Dolenjskem.** Globoka hvaležnost nas sili, da se še enkrat javno zahvalimo me dekleta, hčere Marijine družbe našemu ustanovitelju in voditelju častitemu gospodu Antonu Zore, ki so nas zapustili dne 5. sept. t. l., ter odšli v novo službo na Krko. Delovali so pri nas le par let, ter v tem kratkem času so storili veliko dobrega. Žrtvovali so veliko truda v blagor naše družbe. Omislili so nam tudi krasno družbino zastavo, pod katero se zbiramo in navdušujemo za boj proti hudobnemu duhu in zapeljivemu svetu. Žalost je prešinila naša srca, ko so nas zapustili, toda, zopet nas navdaja veselje, ker smo dobile njim enakega naslednika č. gospoda Jakoba Ogrizka iz Borovnice, katere prav srčno v Gospodu pozdravljamo.

Ribniški novičar.

† **Nenavadno velika povodenj** preplavila je v začetku oktobra tudi našo dolino. Nekateri tržani dobi i so brezplačno Kneippovo mrzlo kopel v svoje hiše. Precej vode odteka se pri Rusovi žagi po kanalu v podzemeljsko jamo, vendar jo dobivamo še vedno čez mero. Morda bi kazalo nasip pri kanalu zvišati, da bi zadrževal vodo in jo polagoma odvajal pod zemljo.

† **Če ni to sramota!** Poglavarji naše trške občine niso zmožni voditi priprav za občinsko volitev. Toliko časa so mečkali in mečkali, da jim je glavarstvo vzelo iz rok to reč in jo bo v svojem času samo uravnalo. Če bi se kaj takega zgodilo kakemu hribovskemu očki-županu, bi nič ne

rekli, toda v Ribnici, v prvi slovenski občini našega okraja; no ta je pa huda!

† **V svinjak — in ne v šolo** naj gre učitelj, ki je v šoli na mizi pustil nesramno podobo popolno vse b o s e (!) ženske. Da je bilo pohujšanje gotovo, postavil je poleg mize dečka, da je nadzoroval razred. Da je bil dotični učitelj liberallec in nasprotnik duhovščine, ni treba omenjati, sicer bi ne bil zmožen tolike hudobije. Izvrstno je tudi gotovo podučeval s tako podobo pred očmi.

† **Objokanih oči** bili so Gorniki v strahu, da izgube priljubljenega dušnega pastirja Jožefa Koblarja. Ta strah je bil tudi opravičen, kajti gospod so imeli že „v rokah“ za Drago, pa se je vendar obrnilo in za zdaj še ostanejo na Gori.

† **Ptica.** Neka dekla, ne mlada in ne lepa, zvodila je na Ortneku nekega gospoškega moža, da ji je dal za pijačo in ga potem speljala v gozjd, kjer mu je izmaknila do 50 K denarja in žepno uro z verižico. Ker so pri nas take ptice silno redke prikazni, zato so to žandarji skrbno zasledovali, jo naposled vjeli in jo varno zaprl v kletko.

† **Slišijo se pritožbe**, da naše c. kr. sodišče nič ne sili, da naj dediči izplačajo volila umrlih. Štiri in pet let je že, kar se nekateri volili za sv. maše, pa še ni nobena opravljena, pač zato, ker ni nobena naročena. Tudi za volila cerkvam se sodišče ne briga, da se izplačajo po volji umrlih. Kdor si torej želi precej po smrti tolažbe in pomoči, naj nikar ne izroča sv. maš v roke sodnika, temveč naj rajši to stvar še v življenju oskrbi.

† **Ana Jaklič.** Ta izvanredno nadarjena učenka mestne deklinške osemrazrednice ljubljanske, umrla je 18. oktobra v Andolu. Že kot sedemletna deklica je nevstrašeno pozdravila presvetlega knezoškofa ob njegovem prihodu k Sv. Gregoriju. Štiri oddelke domače enorazrednice dokončala je v treh letih in potem stopila v četrti razred v Lichtenthurnovem zavodu. Tu je jela bolehati in je zato prestopila v mestno deklinško šolo, toda že marca meseca je morala domov, kjer je še nekaj časa hodila, pol leta bila na postelji in se zdaj željna umreti, lečila od tod.

Belokranjske novice.

† **V Stari Trg pri Poljanah** so dobili novega učitelja v osebi že upokojenega učitelja Petra Pogačnika, ki je dobro poznat iz afere Stazinski. Poleg njega podučuje na ondodni dvorazrednici letos še tudi reaktivirana učiteljica Polona Dolinšek.

† **Zažgal je** neki postopač na Zastavi ob Lahini prošle dni pod, ki je ves pogorel.

† **Pri Črnomlju** je začelo vreti vino. Toda ne smete misliti, da v kakem sodu

narveč v nekem fantu. Ker se ga je le malo preveč napil — ulival ga je vase od jutra do večera — ni čuda, da si ni dal miru. Domov gredé je zabavljaval in grozil možu, ki je bil pri delu, z nožem. Ko se je pa tam naknil v svojo hišo, začne pobaljšče razvijati po vratih, a se je sam pošteno porezal pri svojem početju.

† **Cerkveno slovesnost** bodo obhajali nedeljo v Starem trgu. Dopoldne bodo namreč blagoslovljenje oltarjev v prenovljeni cerkvi, popoldne pa se ustanovita mladeniška in dekliška Marijina družba.

† **Stepil so se** preteklo nedeljo nezreli antički iz starotrške župnije v Predgradu. Preklinjevaje Boga so grozili vinjeni kakor muhe drug drugemu z nožem in se naganjali s kamenjem. Res nadepolna mladina!

† **Vina se** Belokranjci letos že precej pridelali in sicer dobrega. Stari prijatelji, pridite po dobro kapljico!

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Z Rake na Dolenjskem.** Vinska letina je letos jako dobra. Mošta je mnogo več ko lani. Moč pa ima tako, da je treba je oprezno imeti opraviti z njim. Zato je pa letja in ukanja letos več po Dolenjskem kakor druga leta! Naj se oglasio tudi kupci! — Nek liberalni učitelj iz sosedne šole je več na Raki kakor pa doma. Trudi se, da bi razširil „Narod“ tudi po naših krajih, pa ne gre prav po sreči. Zato pa piše in se mučuje po „Narodu“ in si hladi jezo z dolgotrajnimi dopisi. Dvakrat je že moral čutiti noč kmečkih pesti. Če bo lazil le preveč okrog in se zaletaval z dopisi v naše može, ne zna kaj takega pripetiti še v tretje. Potem naj pa ne dolži Račanov, da so surovi, ampak najse naj pokaže z roko, češ: kar sem iskal, to sem našel. — Drug učitelj, tudi liberalen, vendar boljše duha kakor prej imenovani, je g. Fr. Pogačnik. Ljudje smo ga radi imeli, dokler se ni začel vezati z onim prejnjim. Le nikar ne mislite, da kmet sovraži učitelja zato, ker je učitelj. Ne, ampak liberalnih učiteljev ne maramo. Zato pa gospod Pogačnik ni mogel po vsej Raki dobiti primerne stanovanja. In sedaj nas bo menda zapustil in šel na drugo službo. Za slovo mu kličemo: „Gospod učitelj, takih prijateljev kot je Blaganje iz Hrvaškega broda se varujte, in lahko boste izhajali.“ — G. Blaganje iz Hrvaškega broda se hvali po „Narodu“, kako da je priljubljen pri ljudstvu. Seveda, če je Fakin iz Zameškega župljanstvo. Pa misli, da mu bomo odgovarjali na vsak še tako neumen dopis! O ne, ampak od časa do časa bomo malo posvetili v njegove možgane in mu povedali kako resnico o njegovem osebnem življenju, ako bo on lačil na dan lažnjive reči iz družin naših

prvih mož. — Na Raki imamo tudi „hotel“, kjer se „Narod bere in razširja. To je „hotel“ Gorišek. Gospodnji prijazno svetujemo, naj z ozirom na dobro ime svoje hiše in svojih otrok odkloni tistega, ki kugo v hišo nosi sicer jo bodo začeli zapuščati vsi pošteni ljudje.

G. Bon ima v svoji prodajalni na razpolago izpričevala svoje gospe soproge, ki dokazujejo, da je ona naredila maturo in je torej izprašana učiteljica in ne „vrtarica“. Blaganje, kje pa imate vi svoje maturitetno izpričevalo? Kajne ste poizkusili dvakrat, pa obakrat ni šlo. Mi upamo, da bo šlo v tretjič, pa ne naprej, ampak proč, kam daleč proč od Hrvaškega broda. — Gorenca tista kazen 30 K ne bo stala niti vinarja. Ali ni to čudno? — G. Tomažin je liberalce pri volitvah dobro ugnal. Pungerič je imel kakih dvajset liberalcev iz bučenske fare. In glejte, ko je videl, da Tomažin kot zastopnik vasi, voli „klerikalno“ jo je popihal, in z njim vred vsa liberalna garda. Zato pa sedaj Tomažina napadajo. Kako že pravi pregovor: „Najslabši sadovini so niso tisti, ki jih ose glodajo!“ — Grozite nam, da se še vidimo. Auf! Blaganje e tutti quanti! Kar bomo mi o vas pisali, bo vedela vsa fara; kar boste pa vi o nas pa samo pet, šest Račanov. Mi ne bomo pisali v časopise dolgoveznih dopisov; odgovorili bomo rajši z dejanji, ali pa s takimile kratkimi črticami v „Domoljubu“. In „Domoljubov“ je v naši fari okrog 70. Zagotovimo vas pa, da jih bo po novem letu še enkrat toliko. Ali verjamete?

† **Iz Šmarja.** Poziv. Že dalje časa raznaša neki obrekljivi jezik o meni laž, da sem šel nekoč rajši na veselico, kakor da bi doma opravljal svojo službo. Pozivljam onega obrekljivca, oziroma če je ženska, ono obrekljivko, da mi dokaže saj en slučaj, da sem se brez vednosti svojega predstojništva oddalil, ter tako zanemarljivo svojeglarsko službo. Zapomni naj si ono človeče, da njegov namen, meni ogreniti kruh, se mu do sedaj ni posrečil, pač pa dela sam sebi reklamo. Anton Jerman, organist v Šmarji.

† **Od sv. Križa pri Litlji.** V vednost vsem vinskim kupcem ter trgovcem se daje na znanje: Hvala Bogu! veliko in prav dobre vinske kapljice smo tukaj pridelali. Ako pridete vinski kupci k nam v naše visoke gorice, ne bode Vam žal, kajti kapljica je fina in cene primerne.

Iz raznih krajev.

Steyr. Tukaj bivajoče Slovence je zadela bridka izguba. Zapustili so Steyer tudi Ljubljancanom znani jezuitski pater Vid Loring; Slovincem so bili spovednik in tolažnik; vse jih je spoštovalo, posebno pa

mi Slovenci, ker so nas učili v domačem slovenskem jeziku. Srečni Celovčani in vsa okolica, ki ste dobili tako dobrega in skrbnega dušnega pastirja. Mi Vas pa ohranimo za vedno v hvaležnem spominu!

Drobtine.

Baltiško brodovje se je torej vendarle napotilo v Vzh. Azijo. Ruski listi so izračunali, da bo za to pot rabilo osemdeset do sto dni. V Rumeno morje bo prišlo koncem januarja ali sredi februarja, ako se brodovju nič ne pripeti. Brodovje plove jako previdno. Vé se namreč, da so prišli v Evropo japonski pomorski častniki, ki kaj lahko iz najetih parnikov trosijo mine. Pri nasprotniku, ki je tako predrzen, kot Japonci, morajo biti pripravljeni na vse.

Na sliki, ki jo prinašamo, je videti baltiško brodovje ki je namenjeno v Vzhodno Azijo. Brodovje obstoji iz bojnih ladij prvega razreda „Aleksander III.“ (1), „Borodino“ (2) in „Knez Suvarov“ (3), nadalje iz posestrim „Peresveta“ in „Pobede“, ki se nahajata že v Port Arturju, iz bojne ladje „Osljabja“ (4). Nadalje so še manjše križarice, ki pa modernim zahtevam ne odgovarjajo popolnoma, „Navarin“ (6) in „Sišoj Veliki“ (5). Brodovje tvorijo nadalje še velike križarice „Admiral Nahimov“ (8), stari „Dimitri Donskoj“ (7), „Aurora“ (9), ki ima oklep le na krovu, novi „Oleg“ (11), ter mala križarica „Almas“ (10). Poleg teh ladij plovejo v Vzhodno Azijo še pomožne križarice „Don“, „Ural“, „Kuban“ in „Terrek“ ter torpedni lovci „Bujni“, „Bodrij“, „Bijstri“, „Bezuprečni“, „Bedovi“, „Bravi“ in „Vidnij“. Stevilo torpedovk še ni določeno.

Ko pride rusko baltiško brodovje na bojišče, bodo imeli Rusi 27 oklopnih ladij, Japonci 38, Rusi 632 topov, Japonci 682. Kako velike težave bo imelo rusko brodovje na potu, se je že pokazalo. Dne 21. oktobra je po noči nakrat srečalo neko angleško brodovje ribiških ladij. Rusi so mislili, da so vmes tudi japonske torpedovke — kar še ni izključeno — začeli so nanje streljati, tako da sta se dve angleški ladiji potopili in je bilo nekaj mornarjev usmrčenih. Zaradi tega je nastal na Angleškem strahovit hrup; naravnost so zahtevali, da se Rusom napove vojska itd. Med tem so ruske ladije priplule v špansko luko Vigo, kjer so jim branili nakladati premog in naložiti živeža. Na posredovanje ruskega cara bo sedaj vso zadevo poravnalo mednarodno razsodišče, ki se snide v Vigo.

Veselo poročilo zabolne na pljučih. Po mnogem trudu se je posrečilo kemični industriji, da je iznašla sredstvo, ki se more z vso pravico imenovati zdravilno sredstvo proti boleznim na pljučih. Sirolin je sirup prijetnega in prijetno dišečega okusa, ki družu izredno zdravilno moč z absolutno neškodljivostjo. Že po kratki uporabi sredstva kašelj poneha, ravno tako izmeček, pot in bolečine v prsih, nasprotno se pa pomnoži tek in telo se prične rediti.

Rešitev uganke z nagrado
v predzadnji številki.

Sreča.

Rešilo jo je pravilno 277 rešilcev, izžrebana pa je bila Olga Wigele iz Ziljske Bistrice na Koroškem, ki je poslala naslednjo rešitev:

Za njo drvi res vsaki človek,
po njej mu hrepeni srcé;
a vsak ne more je vloviti,
ker sreča opoteča je.

In komur ona res je mila,
pa ceniti je prav ne zna;
še večjo on imeti hoče,
ker prave sreče ne pozna.

A zvezda sreče redko sveti
in kmalu zopet otemni;
do voljn ost vir je sreče prave,
ki nam življenje osladi.

Loterijske srečke.

Dunaj, 22. oktobra	74	77	11	66	8
Gradec, 22. oktobra	9	32	87	41	69
Trst, 29. oktobra	48	12	21	7	11
Linc, 29. oktobra	85	77	59	21	31

Tržne cene v Ljubljani
dné 23 oktobra

	K	h		K	h
Goveje meso l. v. kg	1	48	Pšenica . . . 100 kg	23	20
Telečje meso . . .	1	61	Ri	17	—
Praščje » sveže »	1	40	Ječmen	15	80
Koštrunovo meso »	1	—	Oves	16	—
Maslo	2	28	Ajda	41	—
Mast praščja	1	60	Proso, belo,	19	—
Slanina sveža	1	56	Koruzna	17	—
» prekajena »	1	60	Krompir	6	—
Jajce, tri	—	24	Drva, trda, m ³	10	—
Mleko, liter	—	18	» mehka, »	7	—
Piščanec	1	20	Seno, 100 kg	7	60
Gelob	—	40	Slama,	7	—
Pistol, liter	—	28	Pšenična moka št. 1	45	—
Grah, »	—	36	Koruzna »	20	—
Leča, »	—	32	Ajdova » št. I	39	—

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dné 17. novembra 1904.

Vsaka rodbina
naj bi v svoj prid rabila le

Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijadi.

Naznanim uljudno,
da je ravno izšel moj
veliki cenik s čez
600 podobami, kate-
rega razpošiljam za-
stoj in prosto poštni-
nine. — Ker razpo-
šiljam svoje blago po
celem svetu, je dokaz,
da je moje blago res
fino, cene nizke, po-
strežba poštna, in
se zagadel vsak za-
nesljivo naj obrne do moje tvrde.

Z velespoštovanjem 779 D 16-13
H. SUTNER
urarin zalagatelj društva c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju. (Krainburg).

Ravnokar je izšla
Družinska pratika

za leto 1905.

„Družinska pratika“ za leto 1905

s krasno barveno sliko: Svefa družina na ovitku je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobé po manj ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Auer-Korenčan, J. Kordik, A. Krisper, H. Ničman in V. Petričič.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem

Družinsko pratiko razpošilja tudi tvrdka H. Kenda v Ljubljani.

Gene ure zlatnina, srebrnina s triletnim pi-
menim jamstvom. * Izv. tov. cen.

Maks Böhnell, urar, Dunaj IV
Margarethenstr. 26

Tovarniška
zaloga ur

Največja in najstarejša tvrdka. Ustanovljena l. 1840. Najvišje odlikovanje „Grand Prix“ in velika zlata svetilna „Paris 1889.“
Nikel remont - ura gid. 1.00, črna jeklena remont - ura gid. 1.20, st. Roskopf-pačet remont - ura gid. 2. —, levrna „letern. Roskopf“ ura (ne st. Roskopf) gid. 3.50, Guldin, remont - ura (dvojni plati) gid. 2.00, pristna srebrna remont - ura gid. 3. —, pristna srebrna remont - ura (dvojni plati) gid. 3.50, Tulla-remont - ura z st. platin. v. k. avstr. dr. orlom, og skim grom ali levrni lovske s slikami gid. 5. —, pristna srebrna okl veritica gid. — 95, 14karat. zlata re- mont - ura gid. 7.50, 14karat. zlata okl. re- rificia gid. 10. —, 14karat. zlata prestni gid. 1.80, stenske ure z 2 ušedi, 130 cm dolge, gid. 10.75, stenske kuhinjske ure gid. 1.35, niklaste budilke gid. 1. —
Nepriporočljivo se zamenja ali vrne donar. Zah- tevajo po doplačilu maj veliki cent z 900 slikami - stonj in poštnine prosto. 1263 D a 6-4

Najodličnejši profesorji in zdravniki priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci.

Sirolin

- Kdo naj jemlje Sirolin?
1. Vsakdo, kdor dalje časa boleha za kašljem. Kašji boljše je, boleznj preprečiti, nego jih zdraviti.
 2. Osebe s kroničnimi bronhijalnimi katarji, katere ozdravlja Sirolin.
 3. Kdor ima naduho, katero Sirolin zdatno olajša.
 4. Škrofulozni otroci z oteklimi žlezami, otečnimi in nosnimi katarji itd., pri katerih Sirolin sijajno vpliva na splošno hranitev.

Svarilo! Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko „Roche“ in zahtevati vedno Sirolin „Roche“.

F. Hoffmann — La Roche & Co., Basel (Švica), Grenzach (Badensko).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom
po 4 K steklenica.

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poročtvom
v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na
vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

23 D 24—21 **4¹/₂ 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom poštno-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41.
— Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrugnikih.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 5.245.845.40, stanje hranilnih vlog K 5.089.883.14.

Denarni promet K 23.806.306.40.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

349 D 20—17

**Samo
6 dni!**

Havre - New - York

vozilo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez
Pariz in Havre v Ameriko.

Od Ljubljane do Newjorka 70 gld.
in prosta hrana že od Basela naprej.

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino
ohlastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 18,
nasproti znane gostilne pri „Figovcu“ v novi hiši
„Kmetske posojilnice“.

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se uporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franco. Izdeluje in razpošilja: *lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47.* [Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-4

Zastonj

dobi vsakdo vse
sobotne številke
„SLOVENCA“

od dneva naročbe do konca letošnjega leta, kdor se na novo naroči na

sobotno izdajo „Slovenca“,

ki stane za celo leto

— le 7 kron —
in pošlje celo naročnino za leto 1905
naprej.

S tem si lahko za mal denar oskrbite za vsako nedeljo obilico najraznovrstnejšega berila, ker ravno sobotna izdaja prinaša največ samostojnega gradiva. — Na naročila brez naročnine se ne bode oziralo.

Lepo istriljansko brinje

ter fige za žganje kuhati kakor tudi pristni kranjski brinovce razpošilja po najnižji ceni

Anf. de Glerla, Dolenji Legatec

Vzorci se na zahtevo franco dopošiljajo!
1475 D 4—4

Dr. Ivan Oražen

1801 D Wolfove ulice st. 12 2—1

je odpotoval

in ne ordinira do Božiča.

Električna žepna svetilka.

Presenetljivo luč dobimo z enostavnim pritiskom na gumb (kakor kaže slika).

Soliden, trepežen fabrikat.

Absolutno nenevarna luč in se zložno lahko nosi v žepu. Baterija se lahko zamenja. Zjamčeno 5000krat posveti. Vsi drugi izdelki so igrača. Cena kompl. svetilke 3 K, ista z metalcem svetlobe 4 K, dvojno močna nadomestna baterija 1 K. — Razpošilja po povzetju ali če se denar pošlje naprej V. Brázda & Co., Dunaj V/2, Schönbrunnerstrasse 113/u. 1746 D 6—2

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland - cementa in peska

Streha prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Prave Roskopf-double-zlate Savonnet remontoir s sidro

so najnovejše Roskopf-ure. Te ure imajo izborno in zjamčeno precizno kolesje s sidro, so dvojno pokrite s 3 zelo močnimi plašči iz double-zlata z avtomatičnim pokrovom. Double zlato je zlatu podobna kovina, ki nikdar ne izgubite podobnosti. Te ure splošno občudujejo radi krasne izvršitve in sene razlikujejo od pravih zlatih ur.

Cena 5 gld.

K temu primerna dvojna verižica za gospode iz double-zlata gld. 1.50. Vsaki uri je priloženo tri-

letno pismeno jamstvo. — Pošilja proti povzetju Josip Spliering, Dunaj I., Postgasse 2—59. 1463 D a 5-4

Zastopnik

se išče!

Velika avstrijska
tovarna za stroje

(specialni predmet) išče izurjenega, pri tovarnah, stavbinskih podjetjih in uradih vpeljanega zastopnika proti proviziji.

Ponudbe pod šifro „U Eifrig H10“ na Rudolfa Mosse, Budapest, Ferenczi-ektore 3. 1806 D 1—1

Katel. Bukvarna v Ljubljani

priporoča knjigo 1461 D (2)

Slovenska kuharica

ali navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pielweh.

Peti pomnoženi natis z okoli 70 str. obsega jočim, po M. Lavtišar sestavljenim dodatkom. Cela knjiga ima VIII. in 400 strani. — Cena K 3.—, elegantno v platno vezana 3 K 60 vin., po pošti 20 vin. več.

Vsestransko pripoznana kot najboljša kuhinjska knjiga.

Dobiva se po vseh knjigarnah.

8 dni na poskušnjo

podijem vsakomur svojo pravo

nikelnasto Roskopf-remont. oro s sidro.
Te ure imajo modro precizno Roskopf-košček s sidro in modro nikelnast plati. Cena s veržilo in rezervnim gld. 5-80, dva komada stanata le gld. 4-60. Triletno pismeno jamstvo je priložno vsaki uri. 1408 B b 5-5

Podijlja le proti poštemu porzetju

Josip Spiering
Dunaj L. Postgasse 1ter. 2-10.

Kdor si išče zasluka, kdor želi stranskih dohodkov, kdor si želi samostojne eksistence, kdor hoče zaslužiti denarja,

naj piše takoj dopisnico na „Chem. Industrie-Werk“, Siebenhirten 12 pri Dunaju, in zahteva, naj se mu zastoj dopošlje katalog s podobami. „Svoje eksistenco zahvaljam Vam.“ Ig. M. v A. „Obhajujem, da nisem že preje izvedel za Vaš cenjeni naslov.“ F. L. v W. Enakih pisem na stotine. 1664 D 3-3

B. Sevar.
v Ljubljani, na sv. Jakobu trgu

(preje pri Schlaferju)

raznašaja uljudno, da prodaja vse vrste specerjakega blaga, moko in žgane po najnižjih cenah. Letotam se kupujejo vsi domari pridelki, kakor škof, krompir, jabolka, suhe gobe, česnila, sladke koreninice, pišinski mah, lipovo orjeje ter razne druge rastline in korenine l. t. d. po najnižjih cenah. 1656 D 3-3

Pomlajenje in podaljšanje življenja
se doseže z

„**Elektro Vigor**“-jem

Vsem slabotnim ljudem se ne more dovolj svetovati, da rabijo vedno „Elektro Vigor“. Ta krepilivo obnovlja kri, in po celnem svetu je priznano, da je elektriciteta zelo dobro učinkujoča pri trganju, revmi, nevralgiji, slabih živcih, pomamlakozu spazju, mrdihih rokah in nogah, hipohondriji, bledeci, astmi, mrtvočnja, krčih, kožnih boleznih, hemoroidah, sešodčnih boleznih, infleuciji, kašlju žumenja v nosih, boli v glavi in zobeh itd. Elektriciteta je še pomagala v tisoč slučajih, ko so odrekli vsi drugi pripomočki.

Na d 10.000 prostovoljnih zahvalnih pisem v sadnjem letu.

Cena komadu 4 K.
Razpošlja franco in carine prosto le proti prejjetni pošiljavi denarja (tudi v znakah) trdka
LUDOVICO POLLAK
v MILANU (Italija).
V Italijo stane dopisnica 10 vin., poština za pisma 25 vin.
Dopisujejo se v vseh jezikih.
1752 D 6-2

Pri lišajih,
vseh vrst, prisadih, prišču, odprtih nogah

itd. se je najuspešneje pokazalo v svojih glavnih delih že od 1806. znano, staro slavno Ripp-ovo zdravilno mazilo.

Škatljica po K 2-40, tri škatljice K 6-— proti povzetju potom moje lekarne. Edino pooblaščen izdelovatelj **A. Ripp, Draždani**, Arndtstr. 79. 1665 D 26-3
Številno zahvalnih pisem.

Učence za urarski obrt, priden in poštenih starišev se takoj sprejme. Franc Lovko, urar v Cerknici p. Rakeku. 1751 D 3-2

Priden deček,

ki ima veselje do trgovine, se sprejme pri **Vekoslavu Šesek-u** v Sodražici, Dolenjsko. 1740 D 2-2

6 mesecev na poskušnjo

podijem svojo novo pravo **Mayer-sistem Roskopf-patent remontoir-oro s sidro** z lepo veržilo in futurabom proti povzetju gld. 3-50. Najboljša ura natančnosti za 9 gld. za vsakogar. Triletno pismeno jamstvo. Za nepovoljno denar nazaj.

Razpošlja le glavna zaloga združenih tovarov za Roskopf-ure

Leopold Mayer
c. kr. sodno zapriščeni cenilce Dunaj, XIV. Mariahilferstr. 187 54.
Šcarimo pred ponarejanjem!

Dalje: 1809 D (1) Goldin rem.-ura (2 pkr.) gld. 3-50 prava srebr. rem.-ura za gospode gld. 3-50 in naprej, prava srebrna rem.-ura za dame gld. 3-50 in naprej, prava srebrna verižica 1 gld. in naprej, 14 karat zlata rem.-ura za dame 9 gld. in višje, 14 karat zlati poročni prstan komad gld. 3-50 in naprej. — Ure s alhalom od gld. 4-50 naprej.

4 pare zimskih čevljev K 5-60

Le radi velike zaloge!
I par za gospode z elastično, en par za dame, en par za deklice, en par za otroke na ervice ali gumbje, topla prijetna nošnja, lepa oblika. Vsi ti 4 pari za K 5-60. V zalogi v vseh velikostih. Pošilja se proti povzetju. Zamena dovoljena. — Urov in izvov Eberson, Dunaj, VII. Kaiserstr. 115 B
Razprodajatelj se iščejo.
1808 D 10-1

Koverta s firmo, vizitnice in trgovske račune priporoča **Katoliška tiskarna.**

Angeljnovno milo 780 D 12-7
Marzeljsko (belo) milo s znakmo

sta najbolj koristni **Štedilni mili** za hišno rabo.
Dobivate jlb po špec. trgovinah!

Pavel Seeman izdelovatelj mila in čebelno-voščenih sveč v Ljubljani.

Več krojaških pomočnikov sprejme takoj v trajno delo Josip Munič, krojaški mojster, Podbrdo ob Bači, Goriško. 1571 D 4-4

Hamburg-Amerika Linie
Njega parobrodje obsega **280** velikanskih parnikov.
v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih
direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax.**
Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik **Hamburg-Amerika Linie**
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad: nad 18 milijonov K. okroglo 550.000 K
*** Mestna hranilnica ljubljanska ***
na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 353 11

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/4 % do 5%.

FR. STUPICA, Ljubljana
Marije Terezije cesta št. 1
v Ančnikovi hiši poleg Figovca
priporoča slamoreznic, mlatilnice, čistilnice, gepeljne, preše za grozdje in sadje, pluge in brane najboljšega 676 D izdelka. 14-14
Dalje: Sesalke za vodo in gnojnico, pocinkane, asfaltirane in svinčene cevi za napeljavno vodo, razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst, kuhinjsko opravo, nagrobne križe, nakovala, privljake, žage, kotle za klajo in žganje.
Portland in Roman-cement, železniške šine in traverze, poljski mavec. — Mizarsko, tesarsko in ključavničarsko orodje, ter vse druge v železno stroko spadajoče predmete.
Velika zaloga vedno svežega specerjakega blaga.

Dober želodec
je podlaga vsemu zdravju. Kdor si želi dober tek, krepko prebavo in prijetni želodec naj vžije tuintam požirek rastlinskega likérja ali rastlinske grenčice
„FLORIAN“
Dobi se naravnost od „Rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani“ po K 1-60 liter, in v dobrih prodajalnah.
Pristno samo pod imenom „Florian“.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 13

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

Dobliva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

z znamko jelen.

Ono je

zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

„RED-STAR-LINE“

Rdeča zvezda

v Ameriko

preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gold. 70 - za železnico in barko.

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah šte. 41, od južnega kolodvora na desno.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. Naši parniki - Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland - vozijo do New-Yorka osem dni. To je pribito. Utljudnost, snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“

Ivan Nep. Resman.

Prava Giril in Metodova kavina primes

katero priporoča

18 D 12-11

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surrogate v Ljubljani.

Vsakemu bodi kot najbolj priporočena bogato založena manufakturna (gvantna) trgovina

„PRI ŠKOFU“

v Ljubljani, Pogačarjev (sadni trg),

v veliki mestni hiši nasproti mokařev

kjer se najnovejše blago prodaja po zanesljivi stalni nizki ceni.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah, gladko, križasto in rožasto. Perilni porhant, flanela, kambrik, kotenina, blago za srajce, vlnjev porhant itd. Najnovejše volnene in svilnate rute, ogrinjalke, šerpe, zadnje novosti. Sukno za jopice kakor tudi za moške obleke. Pletene srajce, prav gorke hlače, kakor tudi nogavice za moške, ženske in otroke. Kovtre, prav težke in široke, domačega dela, koece za konje i. t. d.

Kdor bode rabil simsko blago, veliko ali malo, naj se s saupanjem obrne v trgovino „Pri škofu“ kjer bode prav dobro kupil.

Spitalske ulice št. 5

je naslov tvrde

R. MIKLAUC

kjer se prodaja manufakturno (gvantno) blago za ženske in moške na debelo in na drobno po znani nizki ceni.

1662 D 6-2

Vzorci na zahtevanje brezplačno!

Prva kranjska
z vodno silo in turbino
delujoča
tovarna stolov
tvrdke FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast duhovščini, imejteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnike itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.
Največja saloga stolov, naslonjačev in gugalnikov se troja.
Na željo pošlje trdka najnovejšo obliko cenike z nad 90 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, sprotaj in franco.
Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust. 1356 D 12-6

Le od 1. 1886. tisočkrat sijajno izkazano in pohvaljeno 1824 D 6-1

„Seehund“

gumitran-mazilo za čevlje napravi čevlje nepremočne, trpežne, mehke in lahko snažljive. Skatlje po 10, 16, 30, 50, 100 in 160 h v vseh trgovinah s kolonialnim, drozarijskim in usnjarskim blagom. Edini izdelovatelj J. Lorenz & Co. Heb, Češko.

Razprodajalec velik popust.

Kupujem pravega brinjevega olja

naravnega belega liter 2 K. 1807 D 3 1

Janko Ev. Sirc, prekaževalec pri „Kroni“ v Kranju.

243 D 17

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrno, koleci in šivalnimi stroji delničar družbe prvih tovarn ur „Union“ v Ženevi in Bilu in Svici zalagatelj o. k. dolenske železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana Filijalka!
Glavni trg nasproti rotovžu. Geniki zastoj in poštnine prosti.

Zboljšana električna žepna svetilka!

En pritisk s prstom in svetilo se krasna električna luč. Brez vanke nevarnosti! Svetilka močna 2½ volta. Svetilo ob vetru in nevihti, solnce in dežja.

1 kompl. elektr. žepna svetilka 2 K, s povečevalco 4 K, dopolnilna baterija 1 K. 1355 D 6-6

Pozor! Ne kupujte slabih ponarejenih predmetov. Jamčimo za trimesečno svetilo, predno treba nadomestiti baterije. Edinal popojajeni sistem. Razpošilja proti povzetju elektr. manufakturna F. SCHWARTZ, Dunaj IX/4 Sechsschötenmeister. 22 H. mezzanin.

Priporočilo!

Kdor želi lepo moderno in terpežno vezane knjige imeti, ta naj se do mene obrne, jast ma bodem postregel z dobrim delam in nisko ceno, koliko tisoč knjig se je že zvezalo v moji Knjigovzenci pa še ne ene pritožbe, ker se pa dandanes vse grozno buri in trudi za zasluškom zatoraj se tudi jast vsem udano priporočam. — Ob enem naznanjam, da kupujem tudi vsakoverstne Stare reči za zmiraj ali pa le za nekaj časa do zgovorneniga obroka tako, da prodajalec lahko ob določenim času stvar nekaj dražje nazaj kupi. Paul Bizjak, knjigovec v Kranju št. 118 poleg velikega vodnjaka. 1663 D 3-3

Istrsko in brinje laško

suhe bosenske češplje in fige za žganjekuho

prodaja po zelo nizkih cenah

A. Šarabon v Ljubljani
tik sv. Petra cerkve.

Istotam se dobi tudi redilna štupa za živino in Barthel-novo klajno apno. 1722 D 3-2

Stanje vlog 31. dec, 1903:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Denarni promet v letu 1903:
čez 46 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1903: 9.000.790 K 39 h. Denarni promet v l. 1903: 46.898.497 K 53 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštne-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1904.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik

51 D 14-11

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jaro, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Šilbar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor begoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik

Tiska: „Katoliška Tiskarna.“